

Οδηγός
περιβαλλοντικής αξίας,
βιοποικιλότητας και
ευαισθητοποίησης των
εθελοντών πολιτικής
προστασίας στη
διασυνοριακή περιοχή

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΕΡΓΟΥ:

ΟΜΙΚΡΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Α.Ε.

Μέλη Ομάδας Μελέτης

Διαμαντόπουλος Στέργιος, Δασολόγος
Μαντζαβέλας Αντώνιος, PhD Δασολόγος – Περιβαλλοντολόγος
Παρτόζης Αθανάσιος, MSc Δασολόγος
Καρυστινάκης Κωνσταντίνος, MSc Γεωγράφος, Ειδικός σε θέματα ΓΣΠ
Μέργου Φωτεινή, MSc Βιολόγος – Περιβαλλοντολόγος
Στεφανίδης Στέφανος, MSc Δασολόγος – Περιβαλλοντολόγος
Καλαντζή Γεωργία, PhD Ωκεανογράφος – Περιβαλλοντολόγος

Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 2018

Περιεχόμενα

4	Περίληψη
5	Extended Summary
7	Πρόλογος
8	1. Εισαγωγή στη σημασία της προστασίας και διατήρησης του φυσικού πλούτου και της βιοποικιλότητας
9	2. Σύντομο ιστορικό περιβαλλοντικής προστασίας και αειφορικής διαχείρισης
12	3. Παρουσίαση των σημαντικότερων μονάδων βλάστησης και τύπων οικοτόπων της περιοχής μελέτης
12	3.1 Ζώνες βλάστησης
14	3.2 Τύποι οικοτόπων
16	4. Παρουσίαση των κυριότερων ειδών χλωρίδας των περιοχών εφαρμογής της διασυννοριακής περιοχής
17	5. Παρουσίαση των κυριότερων ειδών πανίδας των περιοχών εφαρμογής της διασυννοριακής περιοχής
17	5.1 Ιχθυοπανίδα
18	5.2 Ορνιθοπανίδα
19	5.3 Θηλαστικά
19	5.4 Λοιπή Πανίδα (Ασπόνδυλα, Αμφίβια, Ερπετά)
21	6. Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των καταγεγραμμένων μονάδων βλάστησης, τύπων οικοτόπων, ειδών χλωρίδας και πανίδας και κατανομή (εύρος) εξάπλωσης των κυριότερων ειδών χλωρίδας και πανίδας
21	6.1 Βλάστηση-Τύποι οικοτόπων
22	6.2 Χλωρίδα
22	6.3 Πανίδα
22	Ιχθυοπανίδα
22	Ορνιθοπανίδα
22	Θηλαστικά
23	Λοιπή Πανίδα (Ασπόνδυλα, Αμφίβια, Ερπετά)
23	7. Σημασία του ρόλου των εθελοντών πολιτικής προστασίας στη προστασία και διατήρηση του φυσικού πλούτου και της βιοποικιλότητας μιας περιοχής
24	8. Πρόταση μέτρων και δράσεων για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης των εθελοντών πολιτικής προστασίας της διασυννοριακής περιοχής σε θέματα προστασίας και ανάδειξης της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος
25	9. Βιβλιογραφία
26	Παράρτημα Ι. Πίνακες
26	Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου» και «Ευρύτερη αναδασωτέα περιοχή μείζονος Θεσσαλονίκης»
29	Π.Ε. Ροδόπης
33	Περιοχή Natura 2000 «Δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» (GR1110005)
35	Επαρχία Smolyan
38	Επαρχία Haskovo, Περιοχή Natura 2000 «Sakar» (BG0000212)
42	Περιοχή Natura 2000 «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218)

Περίληψη

Σκοπός του παρόντος οδηγού είναι η περιγραφή του θεσμικού καθεστώτος προστασίας της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα και τη Βουλγαρία, η παρουσίαση και αξιολόγηση των σημαντικότερων παραμέτρων βιοποικιλότητας της περιοχής αναφοράς του έργου eOUTLAND και η πρόταση βασικών μέτρων και δράσεων για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και συμμετοχής των εθελοντών πολιτικής προστασίας σε θέματα προστασίας και ανάδειξης της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος.

Στην αρχή του οδηγού γίνεται αποσαφήνιση του όρου «βιοποικιλότητα» και γίνεται μία εισαγωγή στη μεγάλη σημασία της προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας, που διατυπώνεται τα τελευταία χρόνια, σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ακολούθως παρουσιάζεται σύντομη ιστορική αναδρομή του θεσμικού καθεστώτος της περιβαλλοντικής προστασίας και της προστασίας της βιοποικιλότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο καταλήγοντας στις νομοθετικές διατάξεις που ισχύουν σήμερα για την προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας στις δύο χώρες εφαρμογής του παρόντος έργου (Ελλάδα και Βουλγαρία).

Στη συνέχεια γίνεται παρουσίαση των σημαντικότερων στοιχείων βιοποικιλότητας (τύποι οικοτόπων-βλάστηση, είδη χλωρίδας, είδη πανίδας) στις περιοχές αναφοράς του παρόντος έργου η οποία συνοδεύεται από αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης αυτών. Μέσα από τα στοιχεία αυτά προκύπτει η περιβαλλοντική αξία και η σημασία προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας στις περιοχές αναφοράς του παρόντος έργου.

Επόμενο βήμα του παρόντος οδηγού αποτελεί η περιγραφή του ρόλου των εθελοντών πολιτικής προστασίας και της συμβολής αυτών στην προστασία της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, ο παρών οδηγός καταλήγει στην πρόταση βασικών μέτρων και δράσεων για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και συμμετοχής των εθελοντών πολιτικής προστασίας σε θέματα προστασίας και ανάδειξης της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος.

Summary

The purpose of this handbook is to describe the institutional status of the biodiversity and natural environment protection in Greece and Bulgaria. It also aims to present and assess the most important biodiversity parameters of the eOUTLAND project reference area. The handbook also proposes some key measures and actions in order to raise the awareness and the active participation of the civil protection volunteers in protecting and promoting the biodiversity and natural environment.

The handbook starts with the clarification of the term «biodiversity» and an introduction on the great importance of protecting and preserving biodiversity, as currently expressed at the European and international level.

Afterwards, a brief historical review of the institutional status referring to environmental and biodiversity protection at European level, is presented. The result of this historical review are the legislative provisions currently in place for the environmental and biodiversity protection in the two counties participating eOUTLAND project (Greece and Bulgaria)

In the sequence, the most important parameters of biodiversity (types of habitats-vegetation, flora species, fauna species) are presented for the eOUTLAND reference area and are accompanied by an assessment of their conservation status. The result of this assessment highlights the environmental value and the importance of protecting and conserving the biodiversity of the reference area under study.

After the assessment, the handbook proceeds in the description of the role of civil protection volunteers and their potential contribution in protecting biodiversity and the natural environment.

Finally, the handbook concludes in the proposal of measures and actions for the enhancement of the awareness and participation of civil protection volunteers in the protection and conservation of the natural environment and biodiversity.

The background of the page features a faint, artistic illustration of several hands reaching in from different directions to assemble large puzzle pieces. The puzzle pieces are light gray and have a textured, slightly irregular appearance. The hands are rendered in a soft, sketchy style, with some showing more detail than others. The overall composition suggests themes of teamwork, collaboration, and the building of a shared project or vision.

Πρόλογος

Το παρόν εγχειρίδιο αποτελεί το Παραδοτέο Π1.2, του έργου «Παροχή ειδικών επιστημονικών υπηρεσιών και εργαλείων για την υποστήριξη της εκπαίδευσης και της επιχειρησιακής λειτουργίας των εθελοντών Πολιτικής Προστασίας που δραστηριοποιούνται στη διασυνοριακή περιοχή Ελλάδας – Βουλγαρίας» που υλοποιείται στο πλαίσιο του εγκεκριμένου προγράμματος εδαφικής συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020» με τίτλο: «Protecting biodiversity at NATURA 2000 sites and other protected areas from natural hazards through a certified framework for cross-border education, training and support of civil protection volunteers based on innovation and new technologies» και ακρώνυμο eOUTLAND.

1. Εισαγωγή στη σημασία της προστασίας και διατήρησης του φυσικού πλούτου και της βιοποικιλότητας

Ο όρος «βιοποικιλότητα» αφορά όλους τους ζωντανούς οργανισμούς που βρίσκονται στο έδαφος και στο νερό, με αναφορά στον αριθμό, την ποικιλία και την ποικιλομορφία αυτών (ΕΕΑ, 2010). Συγκεκριμένα η βιοποικιλότητα αναφέρεται στην ποικιλία των διαφόρων ειδών φυτών, ζώων και μικροοργανισμών, στην ποικιλία των γονιδίων που αυτοί οι οργανισμοί έχουν, στην ποικιλία των οικοσυστημάτων, των βιοκοινοτήτων, των ενδιαιτημάτων και των τοπίων - δηλαδή στο χώρο όπου αυτοί οι οργανισμοί ζουν και δραστηριοποιούνται. Με απλά λόγια, η βιοποικιλότητα αφορά τη βιολογική ποικιλομορφία μιας περιοχής, ενός οικοσυστήματος, ενός οικοτόπου ή μιας βιοκοινότητας (National Geographic Society, 2014). Όλα τα είδη έχουν ένα ρόλο και συνθέτουν το «φάσμα της ζωής» από το οποίο εξαρτώνται όλοι: από τα μικρότερα βακτήρια στο έδαφος μέχρι τη μεγαλύτερη φάλαινα στον ωκεανό.

Η προστασία των ειδών χλωρίδας και πανίδας, καθώς και των οικοσυστημάτων τους αποτελεί επένδυση για το μέλλον της ζωής στον πλανήτη. Τα υγιή οικοσυστήματα αποδίδουν οφέλη που αποτελούν τη βάση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ευμάρειας του πολίτη.

Αντίθετα, η απώλεια βιοποικιλότητας υποβαθμίζει τις υπηρεσίες που παρέχουν τα φυσικά οικοσυστήματα όπως η παραγωγή τροφίμων, καυσίμων, ινών και φαρμάκων, η ρύθμιση της ποιότητας και ποσότητας των υδάτων, του αέρα και του κλίματος, η διατήρηση της γονιμότητας του εδάφους, ο οικοτουρισμός και η υπαίθρια αναψυχή.

Η απώλεια της βιοποικιλότητας αποτελεί μία από τις σημαντικότερες παγκόσμιες προκλήσεις. Η βιοποικιλότητα, δηλαδή τα διαφορετικά οικοσυστήματα, γονίδια, είδη και τοπία, που συνθέτουν το δίκτυο της ζωής στον πλανήτη, αποτελεί προϋπόθεση της ανθρώπινης ύπαρξης, όμως απειλείται. Εκτιμήσεις, όπως αυτή του δείκτη Ζωντανού Πλανήτη, που παρουσιάστηκε στην έκθεση του WWF «Ζωντανός Πλανήτης» το 2016, καταγράφουν από το 1970 μέχρι το 2012 μία απώλεια πληθυσμών ειδών της τάξης του 58% (WWF, 2017).

Οι προστατευόμενες περιοχές διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και αναγνωρίζονται ως η ραχοκοκαλιά για τη διατήρηση αυτή σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές θεσμικό επίπεδο. Ως Προστατευόμενες περιοχές ορίζονται οι αναγνωρισμένες και σαφώς καθορισμένες γεωγραφικές εκτάσεις, χερσαίες ή θαλάσσιες, οι οποίες υπόκεινται σε διαχείριση μέσω νομικών ή άλλων αποτελεσματικών μέσων, ώστε να επιτευχθεί η μακροπρόθεσμη διατήρηση και προστασία της φύσης με τις συναφείς οικοσυστημικές υπηρεσίες και πολιτιστικές αξίες (IUCN, 2008). Είναι οι περιοχές που φιλοξενούν μοναδικά, ευαίσθητα και πολύτιμα στοιχεία του φυσικού μας πλούτου. Ο κύριος στόχος μιας προστατευόμενης περιοχής είναι η διατήρηση των οικολογικά σημαντικών χαρακτηριστικών ή και των πολιτιστικών αξιών της. Αυτό όμως δεν συνεπάγεται την απομάκρυνση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, απεναντίας ο στόχος αυτός συχνά επιτυγχάνεται μέσα από τη σωστή ρύθμιση και διαχείρισή τους.

Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας αποτελεί μία από τις προτεραιότητες της πολιτικής της ΕΕ. Βασικό εργαλείο για την επίτευξη των στόχων της πολιτικής αυτής αποτελεί η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000. Η εγκατάσταση και λειτουργία του δικτύου αποτελεί την επιδίωξη της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλω-

ρίδας». Το Δίκτυο NATURA 2000 στοχεύει i) στη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και των ειδών Κοινοτικού ενδιαφέροντος (δηλαδή αυτών που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) και ii) στη διατήρηση όλων των ειδών πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση, στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δηλαδή των πτηνών για τα οποία η Οδηγία 79/409/ΕΟΚ «περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών», όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ, καθορίζει τις βασικές κατευθύνσεις προστασίας τους σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης). Το Δίκτυο NATURA 2000 περιλαμβάνει τις περιοχές που αναγνωρίζονται ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Ε.Ζ.Δ.) (πρώην Τόποι Κοινοτικής Σημασίας-Τ.Κ.Σ.) (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ) και τις περιοχές που αναγνωρίζονται ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π) (Οδηγία 2009/147/ΕΚ).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση το 2011 ενέκρινε στρατηγική για την προστασία και τη βελτίωση της κατάστασης της βιοποικιλότητας στην Ευρώπη για την επόμενη δεκαετία. Η εν λόγω στρατηγική αποσκοπεί στην αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) μέχρι το 2020, θέτοντας έξι στόχους προτεραιότητας:

- Διατήρηση και αποκατάσταση της φύσης
- Διατήρηση και βελτίωση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν
- Διασφάλιση της αειφορίας της γεωργίας και της δασοκομίας
- Εξασφάλιση αειφόρου χρήσης των αλιευτικών πόρων
- Καταπολέμηση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών
- Αντιμετώπιση της παγκόσμιας κρίσης της βιοποικιλότητας

2. Σύντομο ιστορικό περιβαλλοντικής προστασίας και αειφορικής διαχείρισης

Ο όρος «βιοποικιλότητα», όπως περιγράφεται παραπάνω, σχεδιάστηκε κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 ενώ ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 έχει προκύψει η ανησυχία και η ανάγκη για προστασία και αειφόρο διαχείριση αυτής. Συγκεκριμένα το 1992 κατά τη Συνδιάσκεψη της Γης του ΟΗΕ στο Ρίο ντε Τζανέιρο υιοθετήθηκε η σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα που τέθηκε σε εφαρμογή το Δεκέμβριο του 1994 (Ν. 2204/1994, Φ.Ε.Κ. 59/Α/1994) και στόχευε στη διατήρηση και την αειφορική χρήση της βιοποικιλότητας, καθώς και στη δίκαιη και ισόνομη διανομή των ωφελειών που προκύπτουν από τη χρήση των γενετικών πόρων.

Το ίδιο έτος η Ευρωπαϊκή Κοινότητα υιοθέτησε την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» όπου προβλεπόταν η ίδρυση του οικολογικού δικτύου προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000 με σημαντική συμβολή στη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα της Οδηγίας αυτής ήταν ότι προβλέπει την προστασία ειδών και φυσικών τύπων οικοτόπων (habitats) μέσω ενός δικτύου προστατευόμενων περιοχών (sites), επιτυγχάνοντας έτσι ολοκληρωμένη προστασία της βιοποικιλότητας.

Το Δίκτυο NATURA 2000 περιλάμβανε περιοχές που αναγνωρίζονται ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Ε.Ζ.Δ.) (πρώην Τόποι Κοινοτικής Σημασίας-Τ.Κ.Σ.) (σε εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) και περιοχές που αναγνωρίζονται ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π) (σε εφαρμογή της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, η οποία κωδικοποιήθηκε από την μεταγενέστερη Οδηγία 2009/147/ΕΚ).

Η οδηγία 92/43/ΕΟΚ ενσωματώθηκε:

- στο ελληνικό δίκαιο με την Κ.Υ.Α. ΗΠ 33318/3082/1998 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας» (ΦΕΚ 1289/Β/1998) καθώς και την τροποποίηση αυτής Κ.Υ.Α. ΗΠ 14849/853/Ε103/2008 (ΦΕΚ 645/Β/2008).
- στο βουλγάρικο δίκαιο με το νόμο 77/2002, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 15/15-2-2013 απόφαση του ΓΓ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και συμπληρώθηκε με την υπ' αριθ. 27/15-3-2013.

Η Οδηγία 2009/147/ΕΚ ενσωματώθηκε:

- στο ελληνικό δίκαιο με την Κ.Υ.Α. 37338/1807/Ε.103/2010 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της» (ΦΕΚ 1495/Β/2010) καθώς και την τροποποίηση αυτής Κ.Υ.Α. Η.Π. 8353/276/Ε103/2012 (ΦΕΚ 415/Β/2012).
- στο βουλγάρικο δίκαιο με το νόμο 77/2002, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 15/15-2-2013 απόφαση του ΓΓ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και συμπληρώθηκε με την υπ' αριθ. 27/15-3-2013.

Στο πλαίσιο της ελληνικής πολιτικής για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και την αειφόρο διαχείριση αυτών, τα βασικά νομοθετικά κείμενα που εφαρμόζονται σήμερα είναι:

- Ο Νόμος 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 60/Α/2011)
- Ο Νόμος 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 160/Α/1986)
- Η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα για τα έτη 2014-2029, όπως εγκρίθηκε με την ΥΑ 40332/2014 (ΦΕΚ 2383/Β/8-9-2014)

Ο νόμος 3937/2011 αποτελεί το βασικό εθνικό νομοθετικό πλαίσιο καθώς σκοπός των ρυθμίσεων του είναι η αειφόρος διαχείριση και αποτελεσματική διατήρηση της βιοποικιλότητας ως πολυτιμου, αναντικατάστατου και σπουδαίας σημασίας εθνικού κεφαλαίου. Στις διατάξεις του νόμου αυτού προβλέπεται αντικατάσταση άρθρων του νόμου 1650/1986, ο οποίος αποτελούσε τον πρώτο βασικό νόμο-πλαίσιο για τα ζητήματα προστασίας – διατήρησης της φύσης και περιλάμβανε διαδικασίες, μέσα θεσμοθέτησης και κατηγοριοποίηση των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και προσδιορισμό διαδικασιών λήψης αποφάσεων για τη θεσμοθέτηση τους. Συγκεκριμένα οι προστατευόμενες περιοχές κατηγοριοποιούνται σε πέντε κατηγορίες σε εφαρμογή συγκεκριμένων διαδικασιών χαρακτηρισμού ανά κατηγορία. Η κατηγοριοποίηση των προστατευόμενων περιοχών έχει ως εξής:

- 1) Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης
- 2) Περιοχές προστασίας της φύσης
- 3) Φυσικά πάρκα: Εθνικά ή Περιφερειακά πάρκα
- 4) Περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών και ειδικότερα ως: Ε.Ζ.Δ., Ζ.Ε.Π. ή Καταφύγια Άγριας Ζωής ή συνδυασμός αυτών.
- 5) Προστατευόμενα τοπία και στοιχεία τοπίου ή προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί.

Με το Ν. 3937/2011 (άρθρο 3) καταρτίστηκε το Εθνικό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών και επιτεύχθηκε η θεσμική κατοχύρωση των περιοχών του δικτύου Natura 2000 με την ένταξή τους στο δίκτυο αυτό.

Επιπλέον ο νόμος αυτός αφενός χαρακτήρισε τις περιοχές του καταλόγου των Τόπων Κοινότητας Σημασίας ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (καλύπτοντας τη σχετική υποχρέωση της χώρας που απορρέει από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ) και αφετέρου χαρακτήρισε τις περιοχές Natura 2000 ως «4. Περιοχές Προστασίας Οικοτόπων και Ειδών», διακρίνοντάς τες σε Ζ.Ε.Π. και σε Ε.Ζ.Δ.

Η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα για τα έτη 2014-2029 (ΥΑ 40332/2014, ΦΕΚ 2383/Β/8-9-2014) προβλέπει την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού πλούτου της Ελλάδας σε συνδυασμό με την ιστορική και πολιτιστική του αξία. Γενικός στόχος της στρατηγικής αυτής είναι η ανασχεση απώλειας της βιοποικιλότητας, η ανάδειξη της βιοποικιλότητας ως εθνικό κεφάλαιο και η εντατικοποίηση της συμβολής της Ελλάδας στην παγκόσμια αποτροπή απώλειας της βιοποικιλότητας. Για τη διασφάλιση του βασικού αυτού σκοπού τίθενται οι παρακάτω στρατηγικοί στόχοι:

- Αύξηση της γνώσης για τη βιοποικιλότητα
- Διατήρηση και αποκατάσταση των ειδών και των οικοτόπων της Ελλάδας
- Οργάνωση και λειτουργία Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών
- Διατήρηση των γενετικών πόρων της Ελλάδας-Πρόσβαση στους γενετικούς πόρους-Δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των ωφελειών που θα προκύψουν από τη χρήση τους
- Ενσωμάτωση των αναγκών διατήρησης της βιοποικιλότητας και προώθηση της αειφορικής διαχείρισης των οικοσυστημάτων σε όλες τις πολιτικές και σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού (αναπτυξιακού, χωροταξικού και πολεοδομικού) και θέσπιση κινήτρων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Διατήρηση της ποικιλότητας του τοπίου
- Πρόληψη και μείωση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα λόγω της κλιματικής αλλαγής
- Προστασία της βιοποικιλότητας από τα εισβάλλοντα ξενικά είδη
- Ενίσχυση της διεθνούς και διακρατικής συνεργασίας για την προστασία της βιοποικιλότητας
- Αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης σε σχέση με την προστασία της βιοποικιλότητας
- Ενσωμάτωση της διατήρησης της βιοποικιλότητας στο αξιακό σύστημα της κοινωνίας
- Συμμετοχή της κοινωνίας στη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και προβολή της αξίας της ελληνικής βιοποικιλότητας

Στο πλαίσιο της βουλγάρικης πολιτικής για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και την αειφόρο διαχείριση αυτών, τα βασικά νομοθετικά κείμενα που εφαρμόζονται σήμερα είναι:

- Ο νόμος 77/9-8-2002 για τη Βιοποικιλότητα όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με την υπ' αριθ. 15/15-2-2013 απόφαση του ΓΓ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και τη συμπλήρωσή του με την υπ' αριθ. 27/15-3-2013 απόφαση του ΓΓ του Υπουργείου Περιβάλλοντος.
- Νόμος για την Προστασία του Περιβάλλοντος (91/25-9-2002, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 15/15-2-2013 απόφαση του ΓΓ του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

Με το νόμο 77/9-8-2002 μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο της Βουλγαρίας οι απαιτήσεις των ευρωπαϊκών οδηγιών για τα Είδη-Οικοτόπους και για τα Πτηνά. Με βάση το νόμο αυτό δημιουργήθηκε και το εθνικό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών του ευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000. Ο νόμος είναι το εθνικό όργανο για να εκπληρώσει η Δημοκρατία της Βουλγαρίας τις υποχρεώσεις της σε διεθνείς συμβάσεις. Ο νόμος δημιουργεί ένα νομικό πλαίσιο για την εφαρμογή των βασικών απαιτήσεων του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους.

Ο νόμος 91/25-9-2002 για την Προστασία του Περιβάλλοντος είναι ο νόμος-πλαίσιο με το οποίο ρυθμίζονται οι βασικές αρχές εξουσίας των εκτελεστικών αρχών και των αρχών της περιβαλλοντικής διαχείρισης.

3. Παρουσίαση των σημαντικότερων μονάδων βλάστησης και τύπων οικότοπων της περιοχής μελέτης

Η περιοχή μελέτης του παρόντος εγχειριδίου συμπίπτει με την περιοχή εφαρμογής του έργου eOUTLAND και αφορά:

- τις επιλέξιμες περιφέρειες της διασυνοριακής περιοχής στις οποίες έχουν την έδρα τους οι εταίροι του έργου (Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης στην Ελλάδα, επαρχίες Smolyan και Haskovo στη Βουλγαρία) και
- τις περιοχές περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος στις οποίες θα επικεντρωθούν συγκεκριμένα παραδοτέα του έργου: το Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου», την περιοχή με ειδικό θεσμικό καθεστώς «Ευρύτερη αναδασωτέα περιοχή μείζονος Θεσσαλονίκης» και οι περιοχές Natura 2000 «Δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» (GR1110005), «Sakar» (BG0000212) και «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218).

3.1 Ζώνες βλάστησης

Στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης απαντώνται και οι πέντε βασικές ζώνες βλάστησης στις οποίες διαιρείται η Ελλάδα. Η γενική σύνθεση της βλάστησης παρουσιάζεται ανά ζώνη παρακάτω:

» Παραλιακή, λοφώδης και υποορεινή περιοχή με ευμεσογειακή ζώνη βλάστησης (Quercetalia ilicis).

Η ζώνη αυτή αναπτύσσεται στις παράκτιες περιοχές από την επιφάνεια της θάλασσας μέχρι ενός υψόμετρου 300 μ. περίπου και υποδιαιρείται σε δύο οικολογικά, χλωριδικά και φυσιογνωμικά καλά διακρινόμενες υποζώνες:

- στην υποζώνη της ελιάς και της χαρουπιάς (Oleo-Ceratonion).
- στην υποζώνη της αριάς (Quercion ilicis), που αντιπροσωπεύει τις σκληρόφυλλες αείφυλλες θαμνώδεις διαπλάσεις του μεσογειακού χώρου.

Κυριαρχούν είδη όπως αριά, φράξος, φυλλίκι, χνοώδης βελανιδιά, χαλέπιος πεύκη. Σε περιοχές όπου εκβάλλουν ποταμοί ή κατέρχονται ρέματα από ορεινούς όγκους παρατηρείται αζωνική ξυλώδης βλάστηση, κυρίως από πλατάνια αλλά και από ιτιές-λεύκες, κατά μήκος των ρεμάτων και αζωνική αμμόφιλη βλάστηση.

» Υπομεσογειακή-Παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης. Λοφώδης, υποορεινή, ορεινή *Quercetalia pubescentis-petraeae (dalechampii)).

Στη ζώνη αυτή εντάσσεται το σύνολο σχεδόν των πεδινών εκτάσεων που σχηματίζουν οι μεγάλοι ποταμοί της Μακεδονίας και οι παρακείμενες λοφώδεις εκτάσεις. Όσο ανέρχεται κανείς στα όρη ή εισχωρεί στο εσωτερικό, εγκαταλείπει βαθμιαία τη μεσογειακή βλάστηση και συναντά είτε μία ιδιόρρυθμη μεταβατική ζώνη, η οποία μοιάζει φυσιογνωμικά με εκείνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων, διαφέρει όμως από την τελευταία τόσο οικολογικά όσο και χλωριδικά, είτε τη ζώνη των ξηρόφυλλων φυλλοβόλων πλατύφυλλων και κυρίως των δρυοδασών. Δενδρώδη και θαμνώδη είδη που συναντώνται στη ζώνη αυτή είναι τα: πουρνάρι, άρκευθος, χνοώδης βελανιδιά, φράξος,

γκορτσιά, αγριοτριανταφυλλιά, κρυνιά, λεπτοκαρυά, κ.ά.

Η ζώνη αυτή υποδιαιρείται σε δύο ή και τρεις φυσιογνωμικά, οικολογικά και χλωριδικά διακρινόμενες υποζώνες:

- στην υποζώνη της οστρυάς και του γαύρου (Ostryo-Carpinion) που καταλαμβάνει σημαντική έκταση, στις λοφώδεις και υποορεινές περιοχές, καθώς περιλαμβάνει τον κατ'εξοχήν αγροτικό χώρο (καλλιεργούμενες εκτάσεις και βοσκοτόπους),
- στην υποζώνη πλατύφυλλης δρυός (Quercion confertae (frainetto)-Cerris) όπου ανήκουν τα δάση δρυών (Quercus frainetto), και της καστανιάς (Castanea sativa). Το 1/3 περίπου των ελληνικών δασών ανήκει στην υποζώνη αυτή.

» Ζώνη δασών οξυάς, οξυάς-ελάτης και ορεινών παραμεσόγειων κωνοφόρων (Fagetalia). Η ζώνη αυτή περιέχει δάση της υβριδογενούς ελάτης, της μαύρης πεύκης, των μεικτών δασών ελάτης-οξυάς και των δασών της οξυάς, τα οποία εκτείνονται ως τα δασόρια των 1.800-1.900m.

» Ζώνη ψυχρόβιων κωνοφόρων (Vaccinio-Picetalia). Η ζώνη αυτή εμφανίζεται μόνο στη Β. Ελλάδα και στα υψηλότερα όρη της και αποτελείται κυρίως από δασολείβανα. Κύρια είδη είναι η δασική Πεύκη, η ερυθρελάτη, καθώς και η σημύδα από τα πλατύφυλλα. Καταλαμβάνει το 17,5% των δασών της Ροδόπης.

» Ορεινή-υποαλπική. Η ζώνη αυτή βρίσκεται πάνω από τα δενδροόρια, τα όποια στον ελληνικό χώρο είναι συνήθως ανθρωπογενή. Αποτελείται από λιβάδια, κυρίως από ποώδη βλάστηση με σποραδική παρουσία χαμηλών θάμνων

Το Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου» και η «Ευρύτερη αναδασωτέα περιοχή μείζονος Θεσσαλονίκης» ανήκουν στην Παραμεσογειακή Ζώνη Βλάστησης (Quercetalia pubescentis) στην οποία εντάσσονται οι λοφώδεις υποορεινές περιοχές της χώρας μας και συγκεκριμένα στην υποζώνη της οστρυάς και του γαύρου (Ostryo-Carpinion).

Στην περιοχή Natura 2000 «Δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» (GR1110005) διακρίνονται δύο από τις παραπάνω ζώνες βλάστησης:
» η ευμεσογειακή ζώνη βλάστησης, δηλαδή τα μικτά σκληρόφυλλα δάση δρυός (Quercetalia ilicis)
» η παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης, ήτοι τα μικτά θερμόφιλα δάση (Quercetalia pubescentis).

Στις επαρχίες Smolyan και Haskovo καθώς και στις περιοχές Natura 2000 «Sakar» (BG0000212) και «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218) κυριαρχούν οι ακόλουθες δύο ζώνες βλάστησης:

» Υπομεσογειακή-Παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης. Λοφώδης, υποορεινή, ορεινή *Quercetalia pubescentis-petraeae (dalechampii)).

Η ζώνη αυτή υποδιαιρείται σε δύο ή και τρεις φυσιογνωμικά, οικολογικά και χλωριδικά διακρινόμενες υποζώνες:

- στην υποζώνη της οστρυάς και του γαύρου (Ostryo-Carpinion) που καταλαμβάνει σημαντική έκταση, στις λοφώδεις και υποορεινές περιοχές,
- στην υποζώνη πλατύφυλλης δρυός (Quercion confertae (frainetto)-Cerris) όπου ανήκουν τα δάση δρυός και καστανιάς.
- Ζώνη δασών οξυάς, οξυάς-ελάτης και ορεινών παραμεσόγειων κωνοφόρων (Fagetalia).

Η ζώνη αυτή περιέχει δάση της υβριδογενούς ελάτης, της μαύρης πεύκης, των μεικτών δασών ελάτης-οξυάς και των δασών της οξυάς.

3.2 Τύποι οικοτόπων

Οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης περιλαμβάνουν 15 περιοχές, οι οποίες είναι ενταγμένες στο οικολογικό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 (8 Τ.Κ.Σ./Ε.Ζ.Δ., 6 Ζ.Ε.Π. και 1 Τ.Κ. Σ./Ε.Ζ.Δ.-Ζ.Ε.Π.).

Στην περιοχή, έχουν αναγνωρισθεί και καταγραφεί 33 τύποι οικοτόπων (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Ελλάδας - έκδοση 2018) που έχουν συμπεριληφθεί στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εκ των οποίων 5 αποτελούν τύπους οικοτόπων προτεραιότητας (1120: Εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με βλάστηση (Ποσειδώνιες), 1150: Παράκτιες Λιμνοθάλασσες, 1510: Μεσογειακές αλατούχες στέπες (Limonietales), 3170: Μεσογειακά εποχικά τέλματα, 91Ε0: Αλλουβιακά δάση με *Alnus glutinosa* και *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)). Το μεγαλύτερο τμήμα στις δύο Π.Ε. καταλαμβάνεται από ανθρωπογενείς χρήσεις γης και συλλογές υδάτων.

Σημαντική έκταση (περίπου 10%) των Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης καταλαμβάνουν οι δασικοί τύποι οικοτόπων και κυρίως:

- Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες,
- Δάση με αριά (*Quercus ilex* και *Quercus rotundifolia*),
- Δάση-στοές με ιτιές (*Salix alba*) και λεύκες (*Populus alba*),
- Δάση δρυός (*Quercus cerris* και *Quercus petraea*) και
- Δάση πλατάνου (*Platanus orientalis* και *Liquidambar orientalis*).

Το Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου», μετά την καταστροφική πυρκαγιά του 1997 όπου κάηκε το μεγαλύτερο μέρος του δάσους (16.640 στρέμματα), επανεγκαταστάθηκε σε μεγάλο βαθμό με φυσική αναγέννηση του είδους Τραχεία Πεύκη (*Pinus brutia*) στη μεγαλύτερη έκταση, αλλά και του Κυπαρισσιού (*Cupressus sempervirens*), ενώ καταγράφεται και παραβλάστηση των αιφύλλων πλατυφύλλων ειδών.

Η «Ευρύτερη αναδασωτέα περιοχή μείζονος Θεσσαλονίκης» περιλαμβάνει επίσης δάση και δασικές εκτάσεις πλατυφύλλων και κωνοφόρων ειδών και υδρόφιλη βλάστηση κατά μήκος των ρεμάτων. Ως προς την κατηγοριοποίηση των τύπων οικοτόπων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ το μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής μελέτης πλησίον του Σείχ σου καταλαμβάνει ο δασικός τύπος Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου (Χαριτάκης Δ., 2017). Άλλοι δασικοί τύποι οικοτόπου που απαντούν είναι τα Δάση με κυπαρίσσι (*Cupressus*), τα Πλατανοδάση (δάση με *Platanus orientalis* και *Liquidambar orientalis*) και τα Ελληνικά δάση πρίνου (NERCO κ.α., 2009).

Στην περιοχή Natura 2000 «Δάσος Αδαΐδας-Λευκίμης-Σουφλίου» (GR1110005), σύμφωνα με την Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Ελλάδας (έκδοση 2018), έχουν αναγνωρισθεί και καταγραφεί 9 τύποι οικοτόπων που έχουν συμπεριληφθεί στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εκ των οποίων 3 αποτελούν τύπους οικοτόπων προτεραιότητας (6220: Ψευδοστέππα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά της Thero-Brachypodietea, 9530: (Υπο-)μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπευκα, 91Ε0: Αλλουβιακά δάση με *Alnus glutinosa* και *Fraxinus excelsior*). Το μεγαλύτερο τμήμα του δάσους Αδαΐδας-Λευκίμης-Σουφλίου καταλαμβάνουν οι δασικοί τύποι οικοτόπων και κυρίως:

- Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου και
- Δάση δρυός με *Quercus cerris* και *Quercus petraea*.

Οι επαρχίες Smolyan και Haskovo περιλαμβάνουν 28 περιοχές οι οποίες είναι ενταγμένες στο δίκτυο οικολογικό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 (15 Τ.Κ.Σ./Ε.Ζ.Δ., 13 Ζ.Ε.Π.). Στην περιοχή, σύμφωνα με τη Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας (έκδοση 2016), έχουν αναγνωρισθεί και καταγραφεί 54 τύποι οικοτόπων που έχουν συμπεριληφθεί στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εκ των οποίων 12 αποτελούν τύπους οικοτόπων προτεραιότητας (6110: Καρστικοί ασβεστούχοι λειμώνες, 6220: Ψευδοστέππα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά, 6230: Χλωώδεις διαπλάσεις με *Nardus*, ποικίλων ειδών, σε πυριτιούχα υποστρώματα των ορεινών ζωνών, 7220: Πηγές που δημιουργείται επίπαγος, 9180: Δάση σε χαράδρες από *Tilio-Acerion*, 91ΑΑ: Ανατολικά δάση λευκής δρυός, 91D0: Δασώδεις τυρφώνες, 91Ε0: Υπολειμματικά αλλουβιακά δάση, 91G0: Πανωνικά δάση με *Quercus petraea* και *Carpinus betulus*, 91Η0: Πανωνικά δάση με *Quercus rubescens*, 9530: Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυροπέυκα, 9560: Μεσογειακά δάση με ενδημικά *Juniperus* spp).

Σημαντική έκταση των προστατευόμενων τύπων οικοτόπων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (περίπου 70%) καταλαμβάνουν οι δασικοί τύποι οικοτόπων δρυός, πεύκου και οξυάς και συγκεκριμένα:

- Πανωνικά-βαλκανικά δάση τουρκικής δρυός – κοινής δρυός,
- Πευκοδάση Ροδόπης και Οροσειράς του Αίμου,
- Οξύφιλα δάση,
- Δάση δρυός με *Galio-Carpinetum*,
- Ανατολικά δάση λευκής δρυός και
- Δάση οξυάς της φυτοκοινωνίας *Asperulo-Fagetum*.

Στην περιοχή Natura 2000 «Sakar» (BG0000212), σύμφωνα με τη Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας (έκδοση 2016), έχουν αναγνωρισθεί και καταγραφεί 14 τύποι οικοτόπων, που έχουν συμπεριληφθεί στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εκ των οποίων 4 αποτελούν τύπους οικοτόπων προτεραιότητας (6110: Καρστικοί ασβεστούχοι λειμώνες, 6220: Ψευδοστέππα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά, 9180: Δάση σε χαράδρες από *Tilio-Acerion*, 91ΑΑ: Ανατολικά δάση λευκής δρυός).

Το μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής Sakar καταλαμβάνουν οι τύποι οικοτόπων δάσους δρυός και συγκεκριμένα:

- Δάση δρυός με *Galio-Carpinetum*,
- Ανατολικά δάση λευκής δρυός και
- Πανωνικά-βαλκανικά δάση τουρκικής δρυός – κοινής δρυός.

Στην περιοχή Natura 2000 «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218), σύμφωνα με τη Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας (έκδοση 2016), έχουν αναγνωρισθεί και καταγραφεί 9 τύποι οικοτόπων που έχουν συμπεριληφθεί στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εκ των οποίων 2 αποτελούν τύπους οικοτόπων προτεραιότητας (6110: Καρστικοί ασβεστούχοι λειμώνες, 91ΑΑ: Ανατολικά δάση λευκής δρυός).

Το μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής Derventski vazvishenia 1 καταλαμβάνει ο τύπος οικοτόπων δάσους δρυός «Πανωνικά-βαλκανικά δάση τουρκικής δρυός – κοινής δρυός».

4. Παρουσίαση των κυριότερων ειδών χλωρίδας των περιοχών εφαρμογής της διασυννοριακής περιοχής

Για την παρουσίαση των κυριότερων ειδών χλωρίδας θα ακολουθηθεί η κατάτμηση της περιοχής μελέτης που παρουσιάστηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Πίνακες με τα κυριότερα είδη χλωρίδας περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του παρόντος οδηγού ενώ η κατανομή αυτών αποτυπώνεται στους σχετικούς χάρτες του Παραρτήματος ΙΙ του παρόντος.

Στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης παρατηρείται ιδιαίτερη υψηλή ποικιλότητα ειδών χλωρίδας, όπως παρατηρείται και στην υπόλοιπη Ελλάδα. Στη Βόρεια Ελλάδα συναντάει κανείς σχεδόν το σύνολο των τόπων και τύπων που διαμορφώνουν τη βλάστηση στην Ελλάδα και γι' αυτό το λόγο εδώ παρατηρείται ο μεγαλύτερος αριθμός ειδών στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στην Ανατολική Β. Ελλάδα έχουν παρατηρηθεί 3130 είδη και στην Κεντρική Β. Ελλάδα 2944 (Οικονόμου Δ. κ.α. 2014). Η Ροδόπη, επίσης, αποτελεί ένα από τα πιο ενδιαφέροντα, από οικολογική άποψη, ορεινά συμπλέγματα της Ελλάδας. Η οροσειρά της Κεντρικής Ροδόπης είναι το σταυροδρόμι της βλάστησης βορά και νότου. Χαρακτηριστικό είναι ότι σε μια μικρή σχετικά έκταση συναντά κανείς όλες τις ζώνες βλάστησης της Ευρώπης: από τη ζώνη των αείφυλλων και πλατύφυλλων, της μεσογειακής ζώνης μέχρι τη μεσο-ευρωπαϊκή και σκανδιναβική ζώνη βλάστησης των ψυχρόβιων κωνοφόρων και πλατύφυλλων, όπως τα δάση σημύδας και ερυθρελάτης. Σχεδόν το 60% των ειδών της χλωρίδας της Ευρώπης απαντάται στη Ροδόπη, που αποτελεί καταφύγιο για 211 σπάνια ή απειλούμενα είδη (ADVICE Management Consultants ΑΕ κ.α., 2014).

Στις προστατευόμενες περιοχές των μελετώμενων Π.Ε. δεν υπάρχουν είδη του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ενώ έχουν καταγραφεί σημαντικά για προστασία είδη υδρόβιων φυτών τα οποία είτε είναι ενδημικά είτε προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Ελλάδας - έκδοση 2018).

Στο Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου» έχουν καταγραφεί περίπου 300 είδη ανώτερων φυτών, τα οποία είναι κοινά ή κοσμοπολίτικα είδη της Ελληνικής Χλωρίδας και μόνο ένα συμπεριλαμβάνεται στη λίστα των προστατευόμενων ειδών του Προεδρικού Διατάγματος 67/8, το χελιδονόχορτο (*Digitalis lanata*) (NERCO κ.α., 2009).

Στην περιοχή Natura 2000 «Δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» (GR1110005) έχουν καταγραφεί 350-400 είδη φυτών, από τα οποία 1 είδος συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και 33 ακόμα είδη φυτών είναι σημαντικά για προστασία καθώς περιλαμβάνονται στο Εθνικό κατάλογο απειλούμενων ειδών της Ελλάδας, είναι ενδημικά ή προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Ελλάδας - έκδοση 2018).

Η Βουλγαρία φιλοξενεί περίπου 3700 είδη ανώτερων φυτών από τα οποία περίπου 250 είδη αποτελούν ενδημικά είδη που απαντούν μόνο εκεί. Από τα ενδημικά αυτά είδη τα 106 έχουν καταγραφεί στις προστατευόμενες περιοχές των επαρχιών Smolyan και Haskovo οι οποίες φιλοξενούν επίσης 8 είδη που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και 224 ακόμα είδη φυτών που είναι σημαντικά για προστασία καθώς περιλαμβάνονται στο Εθνικό κατάλογο απειλούμενων ειδών ή προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας - έκδοση 2016).

Στην περιοχή Natura 2000 «Sakar» (BG0000212) έχουν καταγραφεί 29 είδη φυτών σημαντικά για προστασία καθώς περιλαμβάνονται στο Εθνικό κατάλογο απειλούμενων ειδών, είναι ενδημικά ή προ-

στατεύονται από διεθνείς συμβάσεις (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας - έκδοση 2016).

Στην περιοχή Natura 2000 «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218) έχουν καταγραφεί 1 φυτικό είδος που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και 21 ακόμα είδη φυτών είναι σημαντικά για προστασία καθώς περιλαμβάνονται στο Εθνικό κατάλογο απειλούμενων ειδών, είναι ενδημικά ή προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας - έκδοση 2016).

5. Παρουσίαση των κυριότερων ειδών πανίδας των περιοχών εφαρμογής της διασυννοριακής περιοχής

Η ελληνική πανίδα σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο περιλαμβάνει την καταγραφή περισσότερων των 23.120 είδη ζώων της ξηράς και των γλυκών νερών, 3.500 είδη της θάλασσας και με εκτίμηση που προσεγγίζει τις 30.000 (το 92% αρθρόποδα). Η Μακεδονία θεωρείται η πλουσιότερη από πλευράς ειδών, ενώ για πολλά είδη η Κεντρική Μακεδονία αποτελεί έναν από τους τελευταίους τόπους εξάπλωσης όχι μόνο για την ελληνική επικράτεια αλλά και διεθνώς.

Η πανίδα της Βουλγαρίας είναι επίσης άξια λόγου καθώς αριθμεί περίπου 13.000 είδη, δηλαδή το 14% του συνόλου των εγγεγραμμένων ζωικών ειδών στην Ευρώπη.

Για την παρουσίαση των κυριότερων ειδών πανίδας θα ακολουθηθεί η κατάτμηση της περιοχής μελέτης που παρουσιάστηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Πίνακες με τα κυριότερα είδη πανίδας περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του παρόντος οδηγού ενώ η κατανομή αυτών αποτυπώνεται στους σχετικούς χάρτες του Παραρτήματος ΙΙ του παρόντος.

5.1 Ιχθυοπανίδα

Στα υδάτινα συστήματα των Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης διαβιούν 40 σημαντικά είδη ψαριών που προστατεύονται σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Ελλάδας - έκδοση 2018) όπως Ζαχαριάς, σαρδελομάνα, ασπρογρίβαδο, λιπαριά. Επίσης, από τα σημαντικά είδη ψαριών της περιοχής τα 8 είδη είναι ενδημικά (π.χ. αλβούρνος, μακεδονική μπριάνα, γουρουνομούτης, γυφτόψαρο, μαυροτσιρώνι, τιλινάρι).

Τα ρέματα του Τοπίου Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου» και της «Ευρύτερης αναδασωτέας περιοχής μείζονος Θεσσαλονίκης» αποτελούν περιοχές κατανομής ενδιαιτημάτων για 3 προστατευόμενα είδη (Θρακική μπριάνα, χρυσοβελονίτσα και μουρμουρίτσα).

Τα ρέματα του δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου αποτελούν περιοχές κατανομής ενδιαιτημάτων για 8 προστατευόμενα είδη (όπως Σαρδελομάνα, Ασπρογρίβαδο, Θρακική μπριάνα, Θρακοβελονίτσα, Μουρμουρίτσα, Μαλαμίδα).

Στις επαρχίες Smolyan και Haskovo έχουν καταγραφεί 30 είδη ιχθύων που προστατεύονται σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας - έκδοση 2016). Τα είδη που προστατεύονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι το ασπρογρίβαδο, το φιδόψαρο, η θρακική μπριάνα, η μουρμουρίτσα και η χρυσοβελονίτσα. Ενδημικά είδη των επαρχιών είναι η μαλαμίδα (*Vimba melanops*), ένα είδος γοβιού (*Knipowitschia longicaudata*) και δύο είδη πέστροφας (*Salmo macedonicus*, *Salmo trutta*).

Στις προστατευόμενες περιοχές Natura 2000 «Sakar» (BG0000212) και «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218) απαντούν 9 και 3 αντίστοιχα είδη ιχθυοπανίδας που προστατεύονται σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας - έκδοση 2016). Σε ευρωπαϊκό επίπεδο προστατεύονται είδη όπως το ασπρογρίβαδο, η ιταλική μπριάννα και η μουρμουρίτσα.

5.2 Ορνιθοπανίδα

Οι υγροβιότοποι των Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης αποτελούν σημαντικούς τόπους για την αναπαραγωγή, τη διαχείμαση και την μεταναστευτική διέλευση πολλών ειδών ορνιθοπανίδας και οι κορυφές και οι πεδιάδες τους είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη διαβίωση των αρπακτικών. Από ορνιθολογική άποψη το οικοσύστημα λειτουργεί ως: 1) Βιότοπος για φώλιασμα και διατροφή για πολλές οικογένειες ερωδιών, κορμοράνων, γλάρων, παρυδάτιων, αρπακτικών και άλλων πτηνών, 2) Καταφύγιο για μεγάλους πληθυσμούς υδρόβιων πουλιών από τις βόρειες περιοχές της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης κατά τη διάρκεια του χειμώνα και 3) Ζωτικός χώρος συκέντρωσης και ανάπαυσης μεγάλων αριθμών μεταναστευτικών πουλιών κατά τις μετακινήσεις τους από και προς τη Μέση Ανατολή και την Αφρική. Για όλους αυτούς τους λόγους, οι υγρότοποι της Π.Ε. Θεσσαλονίκης προστατεύονται με τη Σύμβαση Ramsar, ως διεθνούς σημασίας βιότοποι για τα υδρόβια πτηνά. Στις προστατευόμενες περιοχές των μελετώμενων Π.Ε. έχουν καταγραφεί περισσότερα από 450 προστατευόμενα είδη ορνιθοπανίδας (περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, στον Εθνικό Κατάλογο Απειλούμενων Ειδών ή προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις) (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Ελλάδας - έκδοση 2018). Στα κινδυνεύοντα και τρωτά διεθνώς είδη που έχουν καταγραφεί ανήκουν είδη όπως γιδοβύζι, φιδαιτός, σσίινι, μαυρογαλιάντρα, μπούφος ευρασιατικός, λαγγόνα, κορμοράνος, καλαμοκανάς, μελισσοφάγος κλπ.

Στο Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου» και την «Ευρύτερη αναδασωτέα περιοχή μείζονος Θεσσαλονίκης», σύμφωνα με τα δεδομένα κατανομής ειδών της Ελλάδας στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταγράφονται πολλά είδη ορνιθοπανίδας από τα οποία περισσότερα από 150 είδη προστατεύονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στο δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου έχουν καταγραφεί περίπου 100 προστατευόμενα είδη ορνιθοπανίδας (περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο Απειλούμενων Ειδών, είναι ενδημικά είδη ή προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις) (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Ελλάδας - έκδοση 2018). Στα κυριότερα είδη περιλαμβάνονται: μαυροπελαργός, φιδαιτός, αργυροτσικνιάς, λευκοτσικνιάς, σπιζαετός, σταυραετός, αετομάχος, κορμοράνος.

Στις επαρχίες Smolyan και Haskovo σε όλη την ορνιθοπανίδα απαντώνται πολλά είδη από τα οποία 182 αποτελούν προστατευόμενα είδη σε εθνικό, ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας - έκδοση 2016). Η ιδιαίτερη αξία των επαρχιών ως προς την ορνιθοπανίδα αντικατοπτρίζεται και από τον αριθμό Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά που έχουν χαρακτηριστεί εντός αυτής. Είδη πτηνοπανίδας με σημαντική παρουσία πληθυσμού είναι: γιδοβύζι, δεντρογέρακο, διπλοσάινο, μαυροπελαργός, σταχτοπετρόκλης, σφηκιάρης.

Στις προστατευόμενες περιοχές Natura 2000 «Sakar» (BG0000212) και «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218) δεν έχει καταγραφεί η παρουσία προστατευόμενων ειδών πτηνών.

5.3 Θηλαστικά

Στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης περιλαμβάνονται επίσης σημαντικοί πληθυσμοί απειλούμενων για την Ελλάδα θηλαστικών όπως το Τσακάλι, το Ζαρκάδι, ο Λύκος, η Βίδρα, ο Λαγόγυρος, η καφέ αρκούδα, η αγριόγατα καθώς και πολλά είδη νυκτερίδων, όπως οι νυκτερίδες του Μπέχστεϊν και του Ντομεντόν και ο Μπαρμπαστέλλος. Στην περιοχή του Εθνικού Πάρου Οροσειράς Ροδόπης διαβίει ένας από τους τελευταίους πληθυσμούς Καφέ Αρκούδας (*Ursus arctos* L.) της χώρας. Συγκεκριμένα έχουν καταγραφεί 50 προστατευόμενα είδη θηλαστικών που περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο Απειλούμενων Ειδών ή προστατεύονται από ευρωπαϊκές και διεθνείς συμβάσεις (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Ελλάδας - έκδοση 2018).

Στο Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου» και την «Ευρύτερη αναδασωτέα περιοχή μείζονος Θεσσαλονίκης» περιλαμβάνονται 20 προστατευόμενα είδη θηλαστικών, όπως λύκος, αγριόγατα, βίδρα και πολλά είδη τρωκτικών και νυκτερίδων.

Στο δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου έχουν καταγραφεί 39 προστατευόμενα είδη θηλαστικών που προστατεύονται σε εθνικό, ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο. Συγκεκριμένα 13 είδη προστατεύονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και 26 είδη περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο Απειλούμενων Ειδών ή προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Ελλάδας - έκδοση 2018). Στα σημαντικά είδη της περιοχής περιλαμβάνονται είδη όπως: τσακάλι, ζαρκάδι, λύκος, αγριόγατα, βίδρα και πολλά είδη τρωκτικών και νυκτερίδων.

Στις επαρχίες Smolyan και Haskovo περιλαμβάνονται σημαντικοί πληθυσμοί απειλούμενων για θηλαστικών όπως το Τσακάλι, ο Λύκος, η Βίδρα, ο Λαγόγυρος, η καφέ αρκούδα, το αγριόγιδρο, η αγριόγατα καθώς και πολλά είδη τρωκτικών και νυκτερίδων. Συγκεκριμένα 20 είδη θηλαστικών περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και 26 είδη θεωρούνται σημαντικά για προστασία καθώς περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο Απειλούμενων Ειδών ή προστατεύονται από ευρωπαϊκές και διεθνείς συμβάσεις (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας - έκδοση 2016).

Στις περιοχές Natura 2000 «Sakar» (BG0000212) και «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218) περιλαμβάνονται σημαντικοί πληθυσμοί απειλούμενων θηλαστικών όπως ο Λύκος, η Βίδρα, ο Λαγόγυρος, καθώς και πολλά είδη τρωκτικών και νυκτερίδων. Συγκεκριμένα 16 και 21 είδη θηλαστικών αντίστοιχα περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και 21 και 13 είδη αντίστοιχα θεωρούνται σημαντικά για προστασία καθώς περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο Απειλούμενων Ειδών ή προστατεύονται από ευρωπαϊκές και διεθνείς συμβάσεις (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας - έκδοση 2016).

5.4 Λοιπή Πανίδα (Ασπόνδυλα, Αμφίβια, Ερπετά)

Στις μελετώμενες περιοχές απαντούν προστατευόμενα είδη ερπετών και αμφιβίων που απαντούν στο σύνολο της Ελλάδας και της Βουλγαρίας όπως είναι είδη χελωνών (μεσογειακή και ελληνική χελώνα και σικτική νεροχελώνα), φιδιών (οχιά, τυφλίτης, κεχρίτης), βατράχων, κ.α.

Οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης, σύμφωνα με την εθνική Βάση Δεδομένων Natura 2000, συγκεντρώνουν μεγάλο ενδιαφέρον από πλευράς λοιπής πανίδας κάτι το οποίο φαίνεται και από τον αριθμό των προστατευόμενων ειδών που απαντώνται σε αυτές. Συγκεκριμένα:

- 9 είδη ερπετών, 2 είδη αμφιβίων και 5 είδη ασπόνδυλων συμπεριλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ
- 28 είδη ερπετών, 11 είδη αμφιβίων και 9 είδη ασπόνδυλων αποτελούν είδη που προστατεύονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ή αναφέρονται σε καταλόγους απειλούμενων ειδών.

Στο Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου» και την «Ευρύτερη αναδασωτέα περιοχή μείζονος Θεσσαλονίκης» περιλαμβάνονται προστατευόμενα είδη λοιπής πανίδας που κατανέμονται ως εξής: 13 είδη ερπετών, 4 είδη αμφιβίων και 3 είδη ασπόνδυλων.

Στο δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου, σύμφωνα με την εθνική Βάση Δεδομένων Natura 2000, έχουν καταγραφεί. Συγκεκριμένα:

- 6 είδη ερπετών, 2 είδη αμφιβίων και 3 είδη ασπόνδυλων συμπεριλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ
- 22 είδη ερπετών, 9 είδη αμφιβίων και 68 είδη ασπόνδυλων αποτελούν είδη που προστατεύονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ή αναφέρονται σε καταλόγους απειλούμενων ειδών.

Οι επαρχίες Smolyan και Haskovo φιλοξενούν σημαντικό αριθμό προστατευόμενων ειδών λοιπής πανίδας (Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας - έκδοση 2016). Συγκεκριμένα:

- 6 είδη ερπετών, 3 είδη αμφιβίων και 20 είδη ασπόνδυλων συμπεριλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ
- 18 είδη ερπετών, 9 είδη αμφιβίων και 137 είδη ασπόνδυλων αποτελούν είδη που προστατεύονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ή αναφέρονται σε καταλόγους απειλούμενων ειδών κόκκινων βιβλίων ή αποτελούν ενδημικά είδη της περιοχής.

Στις περιοχές Natura 2000 «Sakar» (BG0000212) και «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218), σύμφωνα με την εθνική Βάση Δεδομένων Natura 2000, το πλήθος των προστατευόμενων ειδών λοιπής πανίδας κατανέμεται ανά περιοχή ακολούθως.

» Στην περιοχή Natura 2000 «Sakar» (BG0000212):

- 5 είδη ερπετών, 3 είδη αμφιβίων και 10 είδη ασπόνδυλων συμπεριλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ
- 10 είδη ερπετών, 4 είδη αμφιβίων και 77 είδη ασπόνδυλων αποτελούν είδη που προστατεύονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ή αναφέρονται σε καταλόγους απειλούμενων ειδών κόκκινων βιβλίων ή αποτελούν ενδημικά είδη της περιοχής.

» Στην περιοχή Natura 2000 «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218):

- 5 είδη ερπετών, 3 είδη αμφιβίων και 7 είδη ασπόνδυλων συμπεριλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ
- 14 είδη ερπετών, 6 είδη αμφιβίων και 7 είδη ασπόνδυλων αποτελούν είδη που προστατεύονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ή αναφέρονται σε καταλόγους απειλούμενων ειδών κόκκινων βιβλίων ή αποτελούν ενδημικά είδη της περιοχής.

6.Αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των καταγεγραμμένων μονάδων βλάστησης, τύπων οικοτόπων, ειδών χλωρίδας και πανίδας και κατανομή (εύρος) εξάπλωσης των κυριοτέρων ειδών χλωρίδας και πανίδας

6.1 Βλάστηση-Τύποι οικοτόπων

Η αξιολόγηση της βλάστησης και των τύπων οικοτόπων της περιοχής θα επικεντρωθεί στην αξιολόγηση των δεδομένων των Εθνικών Βάσεων Δεδομένων Natura 2000.

Σύμφωνα με τα δεδομένα της Εθνικής Βάσης δεδομένων, εξαιρετη διατήρηση στο σύνολο των Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης εμφανίζουν οι Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (*Arthrocnemum fruticosae*) και οι Υγροί μεσογειακοί λειμώνες με υψηλές πόες.

Όσον αφορά τους οικοτόπους προτεραιότητας, οι λιμνοθάλασσες της περιοχής της Επανομής και του Δέλτα Αξιού-Λουδία-Αλιάκμονα παρουσιάζουν καλή κατάσταση διατήρησης ενώ αυτές στη Θράκη και το Αγγελοχώρι καθώς και ο οικότοπος των αλλουβιακών δασών (91Ε0) στην περιοχή των λιμνών Κορώνειας-Βόλβης παρουσιάζουν υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης.

Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στους δασικούς τύπους οικοτόπων οι οποίοι καταλαμβάνουν σημαντικό τμήμα των φυσικών τύπων οικοτόπων των μελετώμενων Π.Ε. Στο σύνολό τους οι δασικοί οικότοποι που έχουν καταγραφεί παρουσιάζουν καλή κατάσταση διατήρησης. Εξαιρέση τα Μεικτά δάση με βελανιδιά (*Quercus robur*), φτελιά (*Ulmus laevis*, *Ulmus minor*) και φράξο (*Fraxinus excelsior*, *Fraxinus angustifolia*), τα Δάση-στοές με ιτιές (*Salix alba*) και λεύκες (*Populus alba*), τα Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες και τα Δάση δρυός με *Quercus cerris* και *Quercus petraea* που παρουσιάζουν υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης στην περιοχή των λιμνών Κορώνειας-Βόλβης, στον ποταμό Φιλιούρη και στις λιμνοθάλασσες της Θράκης.

Στην περιοχή Natura 2000 «Δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» (GR1110005) όπως αναφέρθηκε παραπάνω το μεγαλύτερο τμήμα καταλαμβάνουν οι δασικοί τύποι οικοτόπων οι οποίοι χαρακτηρίζονται από καλή έως εξαιρετική κατάσταση διατήρησης.

Στις επαρχίες Smolyan και Haskovo της Βουλγαρίας οι δασικοί οικότοποι που κυριαρχούν εμφανίζουν γενικά καλή έως εξαιρετική κατάσταση διατήρησης. Όσον αφορά τους οικοτόπους προτεραιότητας, αυτοί παρουσιάζουν γενικά καλή ως εξαιρετική κατάσταση διατήρησης.

Στην περιοχή Natura 2000 «Sakar» (BG0000212) οι δασικοί οικότοποι δάσους δρυός που κυριαρχούν εμφανίζουν καλή έως εξαιρετική κατάσταση διατήρησης ενώ όσον αφορά τους τύπους οικοτόπων προτεραιότητας αυτοί εμφανίζουν καλή κατάσταση με εξαιρέση την Ψευδοστέππα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά που εμφανίζει υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης.

Στην περιοχή Natura 2000 «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218) ο δασικός οικότοπος δάσους τουρκικής και κοινής δρυός που κυριαρχεί εμφανίζει καλή κατάσταση διατήρησης ενώ όσον αφορά τους τύπους οικοτόπων προτεραιότητας τα Ανατολικά δάση λευκής δρυός έχουν καλή κατάσταση ενώ οι Καρστικοί ασβεστούχοι λειμώνες εμφανίζουν υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης.

6.2 Χλωρίδα

Τα είδη χλωρίδας των Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης καθώς και του δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου παρουσιάζουν καλή κατάσταση διατήρησης.

Στις μελετώμενες επαρχίες Smolyan και Haskovo της Βουλγαρίας καθώς και τις περιοχές Natura 2000 «Sakar» (BG0000212) και «Derventska vazvishenia 1» (BG0000218) τα είδη χλωρίδας παρουσιάζουν καλή κατάσταση, ενώ μόνο 3 από τα είδη του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας (*Echium russicum*, *Hamatocaulis vernicosus*, *Tozzia carpathica*) παρουσιάζουν υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης και χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής και διατήρησης.

6.3 Πανίδα

» Ιχθυοπανίδα

Τα υδάτινα συστήματα των μελετώμενων περιοχών παρουσιάζουν ιδιαίτερο ιχθυολογικό ενδιαφέρον καθώς φιλοξενούν πλήθος ειδών ιχθυοπανίδας πολλά από τα οποία προστατεύονται σε εθνικό, ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο. Ωστόσο η συνολική κατάσταση διατήρησης των περισσότερων από τα είδη αυτά παρουσιάζεται ως υποβαθμισμένη.

Συγκεκριμένα 11 από τα 18 είδη ιχθυοπανίδας του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας που καταγράφονται στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης και 5 από τα 6 είδη που καταγράφηκαν στο δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου εμφανίζουν υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης που σχετίζεται με αιτίες όπως είναι υποβάθμιση ή καταστροφή των ενδιαιτημάτων από ανθρωπογενείς επεμβάσεις, υπεραλίευση κ.α.

Είδη που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής και προστασίας είναι η θρακική μπριάνα, η θρακοβελονίτσα, η μурμουρίτσα, η σαρδελομάνα, το ασπρογρίβαδο κ.α.

Στις μελετώμενες επαρχίες Smolyan και Haskovo της Βουλγαρίας καθώς και στις προστατευόμενες περιοχές Sakar και Derventska vazvishenia 1 η κατάσταση διατήρησης των προστατευόμενων ειδών ιχθυοπανίδας παρουσιάζεται γενικά καλή ως εξαιρετική και μόνο η ιταλική μπριάνα παρουσιάζει υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης.

» Ορνιθοπανίδα

Τα πτηνά, σύμφωνα με τα στοιχεία των εθνικών Βάσεων Δεδομένων Natura 2000, τα προστατευόμενα είδη που καταγράφονται στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης και στο δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου παρουσιάζουν καλή κατάσταση διατήρησης χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα.

Στις μελετώμενες επαρχίες Smolyan και Haskovo της Βουλγαρίας καθώς και την προστατευόμενη περιοχή Sakar 119 από τα 134 είδη πτηνών παρουσιάζουν υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης και χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής. Οι απειλές που δέχονται οι πληθυσμοί των θηλαστικών σχετίζονται συνήθως με τις την καταστροφή και υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων τους, τη λαθροθηρία και τις τυχαίες θανατώσεις.

» Θηλαστικά

Τα θηλαστικά, σύμφωνα με τα στοιχεία των εθνικών Βάσεων Δεδομένων Natura 2000, 14 από τα 18 είδη του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας που καταγράφονται στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης και 5 από τα 13 είδη που καταγράφηκαν στο δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου παρουσιάζουν

υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης και χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής και διατήρησης. Αυτά ως επί το πλείστον αφορούν είδη νυχτερίδων που ζουν στις περιοχές αυτές. Επίσης ο πληθυσμός του λαγόγυρου στην περιοχή των λιμνών Κορώνειας-Βόλβης αντιμετωπίζει ποικίλα προβλήματα υποβάθμισης.

Στις μελετώμενες επαρχίες Smolyan και Haskovo της Βουλγαρίας καθώς και την προστατευόμενη περιοχή Sakar σημαντικός αριθμός ειδών θηλαστικών παρουσιάζουν επίσης υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης (17 από τα 20 είδη του Παραρτήματος ΙΙ των επαρχιών Smolyan και Haskovo, 9 από τα 16 είδη της προστατευόμενης περιοχής Sakar). Αυτά ως επί το πλείστον αφορούν είδη νυχτερίδων που ζουν στις περιοχές αυτές. Είδη που αντιμετωπίζουν επίσης προβλήματα υποβάθμισης και χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας είναι το σπιτοκούναβο, ο λαγόγυρος και η βίδρα.

Οι απειλές που δέχονται οι πληθυσμοί των θηλαστικών σχετίζονται συνήθως με τις την καταστροφή και υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων τους, τη λαθροθηρία και τις τυχαίες θανατώσεις.

» Λοιπή Πανίδα (Ασπόνδυλα, Αμφίβια, Ερπετά)

Τα ασπόνδυλα που απαντούν στις μελετώμενες περιοχές παρουσιάζουν ως επί το πλείστον καλή ως εξαιρετική κατάσταση διατήρησης.

Για τα είδη αμφιβίων – ερπετών, σύμφωνα με τα στοιχεία των εθνικών Βάσεων Δεδομένων Natura 2000, ο τρίτωνας και η κίτρινη μομπίνα στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Ροδόπης και στο δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου και η στικτή και γραμμωτή νεροχελώνα, η ελληνική και η μεσογειακή χελώνα και ο λαφιότης στο δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου παρουσιάζουν υποβαθμισμένη κατάσταση διατήρησης και χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής και διατήρησης.

Στις μελετώμενες επαρχίες Smolyan και Haskovo της Βουλγαρίας καθώς και την προστατευόμενη περιοχή Sakar, η κίτρινη και η κόκκινη μομπίνα και η ελληνική και η μεσογειακή χελώνα αντιμετωπίζουν επίσης προβλήματα υποβάθμισης και χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας.

Οι συχνότερες απειλές που αντιμετωπίζουν τα είδη αυτά σχετίζονται με ανθρωπίνες δραστηριότητες όπως η αποψίλωση και η υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων τους.

7. Σημασία του ρόλου των εθελοντών πολιτικής προστασίας στη προστασία και διατήρηση του φυσικού πλούτου και της βιοποικιλότητας μιας περιοχής

Τα δάση καλύπτουν σχεδόν το 30% της επιφάνειας του δικτύου Natura 2000 και η διατήρηση ή καταστροφή αυτών έχει άμεσο αντίκτυπο στο φυσικό τους πλούτο και τη βιοποικιλότητα που φιλοξενούν.

Τα δάση υπόκεινται σε πολλές φυσικές και ανθρωπογενείς πιέσεις και υφίστανται ζημιές από βιοτικές αλλά και αβιοτικές πηγές. Οι απειλές και πιέσεις στα δάση στην ΕΕ διαφέρουν σημαντικά από περιοχή σε περιοχή αλλά γενικά περιλαμβάνουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα: δασικές πυρκαγιές, έλλειψη διαρθρωτικής και ειδικής ποικιλομορφίας, μη βιώσιμη διαχείριση, έλλειψη διαχείρισης κ.λπ. Αυτές οι απειλές έχουν, σε πολλές περιπτώσεις, αντίκτυπο στη βιοποικιλότητα των δασών. Σύμφωνα με τις τρέχουσες γνώσεις, η IUCN εκτιμά ότι 27% των θηλαστικών, 10% των ερπετών και 8% των αμφιβίων που σχετίζονται με τα δάση απειλούνται με εξαφάνιση στην ΕΕ (ETC / BD 2010, βάσει IUCN 2009).

Η συνεισφορά των εθελοντών πολιτικής προστασίας στην προστασία και διατήρηση των δασών και της βιοποικιλότητας που φιλοξενούν είναι ιδιαίτερης σημασίας. Γενικά, η ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών αποτελεί τη βασικότερη και αποτελεσματικότερη, εφόσον γίνει σωστά, ενέργεια πρόληψης.

Στον παρόντα οδηγό παρουσιάζονται βασικά μέτρα και δράσεις για την ευαισθητοποίηση των εθελοντών πολιτικής προστασίας σε θέματα προστασίας και ανάδειξης της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος συμβάλλοντας έτσι στη συνολική προστασία των δασών και του φυσικού περιβάλλοντος γενικότερα.

Το έργο που μπορεί να προσφέρει ο εθελοντής είναι σημαντικότερο, διότι συμβάλει στη διατήρηση και προστασία των δασών και της βιοποικιλότητας. Γενικά η συνεισφορά των εθελοντών στη φύση και τη βιοποικιλότητα, με άμεσο ή έμμεσο τρόπο, επικεντρώνεται στα ακόλουθα (WWF Ελλάς, 2009):

- Στη συνειδητοποίηση των άλλων πολιτών
- Στην επισήμανση προβλημάτων
- Σε περιπολίες και ελέγχους κατά τις ημέρες υψηλού κινδύνου
- Στην παροχή πληροφοριών
- Στην πυροφύλαξη
- Στην καθοδήγηση των πυροσβεστικών δυνάμεων και των υδροφόρων στο χώρο μιας πυρκαγιάς
- Στην υποστήριξη των πυροσβεστικών δυνάμεων
- Στην αποκατάσταση των καμένων εκτάσεων (αναδασώσεις, κτλ)

8. Πρόταση μέτρων και δράσεων για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης των εθελοντών πολιτικής προστασίας της διασυνοριακής περιοχής σε θέματα προστασίας και ανάδειξης της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος

Στο προηγούμενο κεφάλαιο περιγράφηκε ο σημαντικός ρόλος των εθελοντών πολιτικής προστασίας στην προστασία και διατήρηση των δασών και της βιοποικιλότητας που φιλοξενούν και η μεγάλη σημασία της ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των πολιτών. Για το λόγο αυτό βασικός στόχος του παρόντος οδηγού είναι η πρόταση βασικών μέτρων και δράσεων για την ευαισθητοποίηση των εθελοντών πολιτικής προστασίας σε θέματα προστασίας και ανάδειξης της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος.

Η πληροφόρηση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εθελοντών πολιτικής προστασίας σε θέματα που αφορούν στην αξία αλλά και τη συνεπαγόμενη ανάγκη προστασίας και σεβασμού της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος, μπορεί να βασιστεί σε μεγάλο βαθμό στην παραγωγή και την κατάλληλη χρήση και διανομή ποικίλου υλικού ενημέρωσης και ενεργειών προβολής και ενημέρωσης για τη σύνδεση της πολιτικής προστασίας με την περιβαλλοντική προστασία.

Για την εκπλήρωση των στόχων επικοινωνίας, ενημέρωσης/πληροφόρησης, προβολής και ανάδειξης του ρόλου των εθελοντών πολιτικής προστασίας στην προστασία και ανάδειξη της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος, θα χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες κατηγορίες επικοινωνιακών ενεργειών και έργων:

Περιλαμβάνει την υλοποίηση των ακόλουθων ενεργειών:

- Ηλεκτρονική προβολή
- Προβολή στον έντυπο τύπο (περιοδικά και εφημερίδες), με στόχευση του κοινού που ενδιαφέρεται για την πολιτική προστασία και τον εθελοντισμό.
- Ημερίδες – Συνέδρια για τη σύνδεση της πολιτικής προστασίας με την περιβαλλοντική προστασία και παραγωγή σχετικού υλικού υποστήριξης
- Καμπάνιες ενημέρωσης και διοργάνωση ποικίλων εθελοντικών δράσεων (π.χ. καθαρισμοί βλάστησης ευαίσθητων οικοσυστημάτων, αναδασώσεις κλπ)
- Πολυσέλιδα έντυπα-φυλλάδια με πληροφορίες για το φυσικό περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα (τύποι οικοτόπων – χλωρίδα – βλάστηση – πανίδα – τοπίο) και τις υπηρεσίες που προσφέρουν και τη σημασία διατήρησης και προστασίας αυτών από τους εθελοντές πολιτικής προστασίας
- Αφίσες με σημαντικούς τύπους οικοτόπων και είδη φυτών και ζώων και ανάδειξη της σημασίας διατήρησης και προστασίας τους από τους εθελοντές πολιτικής προστασίας

Τα έντυπα-φυλλάδια και οι αφίσες είναι χρήσιμες σε κάθε δράση και εκδήλωση προβολής, ενημέρωσης και προώθησης του ρόλου των εθελοντών πολιτικής προστασίας στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και θα διανέμεται στις ημερίδες-συνέδρια, τις καμπάνιες και σε επιλεγμένες εκδηλώσεις σχετικές με την πολιτική προστασία.

Βιβλιογραφία

ADVICE Management Consultants AE - BCS Σύμβουλοι Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος ΕΠΕ. 2014. Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης 2014 – 2020.

Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Βουλγαρίας - έκδοση 2016

Βάση Δεδομένων Natura 2000 της Ελλάδας - έκδοση 2018

EEA. 2010. EU 2010 Biodiversity Baseline. ISSN: 1725-2237.

IUCN. 2008. IUCN definition (url: <https://www.iucn.org/theme/protected-areas/about>)

National Geographic Society. 2014. National Geographic: Εγκυκλοπαίδεια του περιβάλλοντος για Νέους – Τόμος 1.

NERCO-N. ΧΛΥΚΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ , ΑΔΚ ΑΡΩΝΗΣ-ΔΡΕΤΤΑΣ-ΚΑΡΛΑΥΤΗΣ, Σύμβουλοι Μηχανικοί Α.Ε., Καϊμάκη Σ., Χατζηδιαμαντής Α. 2009. Δράσεις περιβαλλοντικής διαχείρισης στο περιαστικό δάσος Σείχ-Σου» - Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη – Α΄ Φάση.

Οικονόμου Δ., Αυγουστίδου Μ., Γεώργας Δ., Γεωργιάδης Γ. 2014. Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας – Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. ΥΠΕΚΑ – Γ.Γ. Χωροταξίας & Περιβάλλοντος.

WWF. 2009. Οδηγός για το περιβάλλον – Δασοπροστασία και Δασοπυρόσβεση.

WWF. 2017. Factsheet: Προστατευόμενες περιοχές

Χαριτάκης Δ. 2017. Σχεδιασμός ενοποίησης των περιαστικών δασών της μείζονος Θεσσαλονίκης. Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος ΑΠΘ – Εργαστήριο δασοκομίας – Μεταπτυχιακή Διατριβή.

Παράρτημα Ι. Πίνακες

Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου» και «Ευρύτερη αναδασωτέα περιοχή μείζονος Θεσσαλονίκης»

Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους «Σείχ σου» και «Ευρύτερη αναδασωτέα περιοχή μείζονος Θεσσαλονίκης»	
Χλωρίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Centaurea immanuelis-loewii	Κενταύρια
Ruscus aculeatus	Λαγομηνλιά
Ιχθυοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Aphanius fasciatus	Ζαχαριάς
Alosa fallax	Σαρδελομάνα
Aspius aspius	Ασπρογρίβαδο
Alosa macedonica	Λιπαριά
Barbus macedonicus	Μακεδονική μπριάννα
Sabanejewia aurata	Χρυσοβελονίτσα
Ορνιθοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Lanius senator	Κοκκινοκεφαλός
Circaetus gallicus	Φιδαιτός
Streptopelia turtur	Τρυγόνι
Turdus merula	Κότσυφας
Parus lugubris	Κλειδωνάς
Sylvia hortensis	Δενδροτσιροβάκος
Cuculus canorus	Κούκος
Accipiter brevipes	Σαΐνι
Bubo bubo	Ευρασιατικός μπούφος
Calandrella brachydactyla	Μικρογαλιάντρα
Saxicola torquatus	Κοινός Μαυρολαΐμης
Emberiza caesia	Φρυγανοτσίχλονο
Hirundo daurica	Μιλτοχελίδονο
Parus caeruleus	Γαλαζοπαπαδίτσα
Picus viridis	Πρασινοτσικλιτάρα
Pernis apivorus	Σφηκιάρης
Dendrocopos syriacus	Βαλκανοτσικλιτάρα
Oriolus oriolus	Συκοφάγος
Petronia petronia	Πετρόστρουθος

Emberiza hortulana	Βλάχος
Remiz pendulinus	Υφάντρα
Corvus frugilegus	Χαβαρόνι
Asio otus	Νανόμπουφος
Motacilla cinerea	Σταχτοσουσουράδα
Phylloscopus collybita	Δενδροφυλλοσκόπος
Garrulus glandarius	Κίσσα
Muscicapa striata	Σταχτομυγοχάφτης
Sylvia communis	Θαμνοτσιροβάκος
Serinus serinus	Σκαρθάκι
Certhia brachydactyla	Καμποδεντροβάτης
Accipiter gentilis gentilis	Διπλοσάινο
Strix aluco	Χουκουριστής
Dendrocopos minor	Μικρή τσικλιτάρα
Phoenicurus phoenicurus	Κοκκινούρης
Sitta europaea	Δεντροσπανάκος
Motacilla flava	Κιτρινοσουσουράδα
Aegithalos caudatus	Αιγίθαλος
Columba palumbus palumbus	Φάσσα
Dendrocopos medius	Μεσαίος δρυκολάπτης
Lanius collurio	Αετομάχος
Erithacus rubecula	Κοκκινολαΐμης
Acrocephalus scirpaceus	Καλαμποποταμίδα
Emberiza schoeniclus	Καλαμοτσίχλονο
Burhinus oedicephalus	Πετροτριλίδα
Troglodytes troglodytes	Τρυποφράχτης
Acrocephalus arundinaceus	Τσιχλοποταμίδα
Cinclus cinclus	Νεροκότσυφας
Corvus corax	Κοράκι
Columba oenas	Φασσοπερίστερο
Apus pallidus	Ωχροσταχτάρα
Lullula arborea	Δεντροσταρήθρα
Sylvia atricapilla	Μαυροσκούφης
Sterna hirundo	Ποταμογλάρονο
Turdus viscivorus	Τσαρτσάρα
Picus canus	Σταχτοτσικλιτάρα
Phalacrocorax pygmeus	Λαγγόνα
Phalacrocorax carbo sinensis	Κορμοράνος
Acrocephalus palustris	Βαλτοποταμίδα

<i>Sylvia borin</i>	Κηποτσιροβάκος
<i>Alcedo atthis</i>	Αλκυόνη
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Κοκκοθραύστης
<i>Ficedula semitorquata</i>	Πατσαλομαντού
<i>Himantopus himantopus</i>	Καλαμοκανάς
<i>Regulus ignicapillus</i>	Πυροβασιλίσκος
<i>Ficedula parva</i>	Νανομυγοχάφτης
<i>Anthus campestris</i>	Ωχροκελάδα
<i>Merops apiaster</i>	Μελισσοφάγος
<i>Locustella luscinioides</i>	Νερομουγιούδι
Θηλαστικά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Eptesicus serotinus</i>	Τρανονυχτερίδα
<i>Felis silvestris</i>	Αγριόγατα
<i>Lutra lutra</i>	Βίδρα
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Νανονυχτερίδα
<i>Myotis daubentoni</i>	Νυχτερίδα του Ντομπεντόν
<i>Nyctalus noctula</i>	Κοινός νύχταλος
<i>Nyctalus lasiopterus</i>	Μεγάλος νύχταλος
<i>Myotis bechsteinii</i>	Νυχτερίδα του Μπέχστεϊν
<i>Plecotus austriacus</i>	Σταχτιά ωτονυχτερίδα
<i>Muscardinus avellanarius</i>	Βουνομυωξός
<i>Dryomys nitedula</i>	Δενδρομυωξός
<i>Canis lupus</i>	Λύκος
<i>Canis aureus</i>	Τσακάλι
Λοιπή Πανίδα (Αμφίβια, Ερπετά)	
Αμφίβια	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Bufo viridis</i>	Πράσινος φρύνος
<i>Pelobates syriacus</i>	Πηλοβάτης
<i>Bombina variegata</i>	Κίτρινη Μπομπίνα
<i>Hyla arborea</i>	Δενδροβάτραχος
Ερπετά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Eryx jaculus</i>	Ερημόφιδο
<i>Emys orbicularis</i>	Στικτή νεροχελώνα
<i>Podarcis taurica</i>	Γουστέρα του Ταύρου
<i>Lacerta viridis</i>	Πράσινη σαύρα
<i>Testudo graeca</i>	Ελληνική χελώνα
<i>Caretta caretta</i>	Καρέτα καρέτα

<i>Natrix tessellata</i>	Λιμνόφιδο
<i>Coluber najadum</i>	Σαΐτα
<i>Podarcis muralis</i>	Τοικογουστέρα
<i>Podarcis erhardii</i>	Σιλιβούτι
<i>Testudo hermanni</i>	Μεσογειακή χελώνα
<i>Chelonia mydas</i>	Πράσινη θαλασσοχελώνα
<i>Elaphe quatuorlineata</i>	Λαφιάτης
<i>Ophisaurus apodus</i>	Τυφλίτης
<i>Lacerta trilineata</i>	Τρανόσαυρα
<i>Vipera ammodytes</i>	Κοινή οχιά
<i>Coronella austriaca</i>	Ασινόφιδο
<i>Elaphe situla</i>	Σπιτόφιδο
<i>Dermochelys coriacea</i>	Δερματοχελώνα
Π.Ε. Ροδόπης	
Χλωρίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Ruscus aculeatus</i>	Λαγομηλιά
Ιχθυοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Aphanius fasciatus</i>	Ζαχαριάς
<i>Alosa fallax</i>	Σαρδελομάνα
Ορνιθοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Circaetus gallicus</i>	Φιδαετός
<i>Cisticola juncidis</i>	Κιστικόλη
<i>Lanius minor</i>	Σταχτοκεφαλός
<i>Luscinia megarhynchos</i>	Αηδόνι
<i>Carduelis carduelis</i>	Καρδερίνα
<i>Fringilla coelebs</i>	Κοινός σπίνος
<i>Accipiter brevipes</i>	Σαΐνι
<i>Bubo bubo</i>	Ευρασιατικός μπούφος
<i>Cuculus canorus</i>	Κούκος
<i>Parus caeruleus</i>	Γαλαζοπαπαδίτσα
<i>Parus lugubris</i>	Κλειδωνάς
<i>Pernis apivorus</i>	Σφηκιάρης
<i>Picus viridis</i>	Πρασινοτσικλιτάρα
<i>Turdus merula</i>	Κότσυφας
<i>Sylvia hortensis</i>	Δενδροτσιροβάκος
<i>Emberiza hortulana</i>	Βλάχος
<i>Streptopelia turtur</i>	Τρυγόνι

Emberiza cirrus	Σιρλοτσίχλονο
Sylvia nisoria	Ψαλτοτσιροβάκος
Jynx torquilla	Στραβολαίμης
Oriolus oriolus	Συκοφάγος
Hippolais olivetorum	Olive-tree warbler
Emberiza caesia	Φρυγανοτσίχλονο
Saxicola torquatus	Κοινός Μαυρολαίμης
Hirundo daurica	Μιλτοκελίδο
Athene noctua	Μικρή κουκουβάγια
Columba livia	Περιστέρι
Coturnix coturnix	Ορτύκι
Lanius senator	Κοκκινοκεφαλός
Accipiter gentilis gentilis	Διπλοσάινο
Aegithalos caudatus	Αιγίθαλος
Certhia brachydactyla	Καμποδεντροβάτης
Columba palumbus palumbus	Φάσσα
Dendrocopos medius	Μεσαίος δρυοκολάπτης
Dendrocopos minor	Μικρή ταικλιτάρα
Strix aluco	Χουχουριστής
Dendrocopos syriacus	Βαλκανοταικλιτάρα
Asio otus	Νανόμπουφος
Muscicapa striata	Σταχτομυγοχάφτης
Calandrella brachydactyla	Μικρογαλιάντρα
Streptopelia decaocto	Δεκαοχτούρα
Anthus campestris	Ωχροκελάδα
Lanius nubicus	Παρδαλοκεφαλός
Oenanthe isabellina	Διπλοσκαλιφούρτα
Corvus corax	Κοράκι
Garrulus glandarius	Κίσσα
Phoenicurus phoenicurus	Κοκκινούρης
Phylloscopus collybita	Δενδροφυλλοσκόπος
Serinus serinus	Σκαρθάκι
Motacilla cinerea	Σταχτοσουσουράδα
Lanius collurio	Αετομάχος
Sitta europaea	Δεντροσποπανάκος
Sylvia communis	Θαμνοτσιροβάκος
Aegolius funereus	Χαροπούλι
Picus canus	Σταχτοταικλιτάρα

Motacilla alba	Λευκοσουσουράδα
Coccothraustes coccothraustes	Κοκκοθραύστης
Passer domesticus	Σπιτοσπουργίτης
Sylvia atricapilla	Μαυροσκούφης
Troglodytes troglodytes	Τρυποφράχτης
Turdus viscivorus	Τσαρτσάρα
Lullula arborea	Δεντροσταρήθρα
Erithacus rubecula	Κοκκινολαίμης
Remiz pendulinus	Υφάντρα
Ficedula semitorquata	Πατσαλομαντού
Parus palustris	Καστανοπαπαδίτσα
Cinclus cinclus	Νεροκότσυφας
Apus apus	Μαυροσταχτάρα
Tachymarptis melba	Σκεπαρνάς
Sylvia borin	Κηποτσιροβάκος
Oenanthe oenanthe	Σταχτοπετρόκλης
Motacilla flava	Κιτρινοσουσουράδα
Merops apiaster	Μελισσοφάγος
Emberiza cia	Βουνοτσίχλονο
Sitta neumayer	Βραχοσποπανάκος
Acrocephalus scirpaceus	Καλαμοποταμίδα
Emberiza schoeniclus	Καλαμοτσίχλονο
Falco subbuteo	Δεντρογέρακο
Corvus frugilegus	Χαβαρόνι
Anthus trivialis	Δεντροκελάδα
Dendrocopos leucotos	Λευκονώτης
Dendrocopos major	Πευκοδρυοκολάπτης
Dryocopus martius	Μαύρος δρυοκολάπτης
Emberiza citrinella	Χρυσοτσίχλονο
Asio flammeus	Βαλτόμπουφος
Carduelis spinus	Λούγαρο
Acrocephalus arundinaceus	Ταιχλοποταμίδα
Locustella luscinioides	Νερομουγιούδι
Sterna hirundo	Ποταμογλάρονο
Columba oenas	Φασσοπερίστερο
Θηλαστικά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Erptesicus serotinus	Τρανονυχτερίδα

<i>Felis silvestris</i>	Αγριόγατα
<i>Canis lupus</i>	Λύκος
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Νανονυχτερίδα
<i>Lutra lutra</i>	Βίδρα
<i>Myotis daubentoni</i>	Νυχτερίδα του Ντομεντόν
<i>Plecotus austriacus</i>	Σταχτιά ωτονυχτερίδα
<i>Muscardinus avellanarius</i>	Βουνομυξός
<i>Nyctalus noctula</i>	Κοινός νύχταλος
<i>Vormela peregusna</i>	Στικτοκούναβο
<i>Dryomys nitedula</i>	Δενδρομυξός
<i>Myotis bechsteinii</i>	Νυχτερίδα του Μπέχστεϊν
<i>Nyctalus lasiopterus</i>	Μεγάλος νύχταλος
<i>Canis aureus</i>	Τσακάλι
<i>Mustela putorius</i>	Βρωμοκούναβο
<i>Ursus arctos</i>	Καφέ αρκούδα
<i>Barbastella barbastellus</i>	Μπαρμπαστέλλος
<i>Myotis aurascens</i>	Μουστακομυτίδα
Λοιπή Πανίδα (Αμφίβια, Ερπετά)	
Αμφίβια	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Pelobates syriacus</i>	Πηλοβάτης
<i>Rana temporaria</i>	Βουνοβάτραχος
<i>Bufo viridis</i>	Πράσινος φρύνος
<i>Rana ridibunda</i>	Βαλοβάτραχος
<i>Triturus karelinii</i>	Ανατολικός Χτενοτρίτωνα
<i>Bombina variegata</i>	Κίτρινη Μπομπίνα
<i>Rana dalmatina</i>	Ευκίνητος βάτραχος
<i>Hyla arborea</i>	Δενδροβάτραχος
Ερπετά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Testudo graeca</i>	Ελληνική χελώνα
<i>Emys orbicularis</i>	Στικτή νεροχελώνα
<i>Lacerta viridis</i>	Πράσινη σαύρα
<i>Lacerta trilineata</i>	Τρανόσαυρα
<i>Testudo hermanni</i>	Μεσογειακή χελώνα
<i>Caretta caretta</i>	Καρέτα καρέτα
<i>Chelonia mydas</i>	Πράσινη θαλασσοχελώνα
<i>Podarcis muralis</i>	Τοιχογουστέρα

<i>Ophisops elegans</i>	Οφίσωψ
<i>Vipera xanthina</i>	Οθωμανική οχιά
<i>Natrix tessellata</i>	Λιμνόφιδο
<i>Ophisaurus apodus</i>	Τυφλίτης
<i>Podarcis taurica</i>	Γουστέρα του Ταύρου
<i>Elaphe sauromates</i>	Κεχρίτης
Περιοχή Natura 2000 «Δάσος Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» (GR1110005)	
Χλωρίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Cephalanthera longifolia</i>	Κεφαλάνθηρο μακρόφυλλο
<i>Limodorum abortivum</i>	Λιμόδωρο εκτρωτικό
<i>Dactylorhiza romana</i> ssp. <i>romana</i>	Ρωμαϊκή δακτυλόριζα
Ιχθυοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Alosa fallax</i>	Σαρδελομάνα
<i>Aspius aspius</i>	Ασπρογρίβαδο
<i>Barbus cyclolepis</i>	Θρακική μπριάνα
<i>Cobitis strumicae</i>	Θρακοβελονίτσα
<i>Rhodeus amarus</i>	Μουρμουρίτσα
<i>Vimba melanops</i>	Μαλαμίδα
Ορνιθοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Accipiter brevipes</i>	Σαΐνι
<i>Accipiter gentilis gentilis</i>	Διπλοσάινο
<i>Anthus campestris</i>	Πχροκελάδα
<i>Apus apus</i>	Μαυροσταχτάρα
<i>Bubo bubo</i>	Ευρασιατικός μπούφος
<i>Calandrella brachydactyla</i>	Μικρογαλιάντρα
<i>Ciconia nigra</i>	Μαυροπελαργός
<i>Circaetus gallicus</i>	Φιδαετός
<i>Circus aeruginosus</i>	Καλαμόκιρκος
<i>Circus cyaneus</i>	Βαλτόκιρκος
<i>Columba oenas</i>	Φασσοπερίστερο
<i>Columba palumbus palumbus</i>	Φάσσα
<i>Coracias garrulus</i>	Χαλκοκουρούνα
<i>Coturnix coturnix</i>	Ορτύκι
<i>Dendrocopos leucotos</i>	Λευκονώτης
<i>Dendrocopos medius</i>	Μεσαίος δρυσκολάπτης

<i>Dendrocopos syriacus</i>	Βαλκανοτσικλήταρα
<i>Dryocopus martius</i>	Μαύρος δρυοκολάπτης
<i>Egretta alba</i> (<i>Casmerodius albus albus</i>)	Αργυροτσικνιάς
<i>Egretta garzetta garzetta</i>	Λευκοτσικνιάς
<i>Emberiza hortulana</i>	Βλάχος
<i>Falco biarmicus</i>	Χρυσογέρακο
<i>Falco subbuteo</i>	Δεντρογέρακο
<i>Ficedula semitorquata</i>	Πατσαλομαντού
<i>Gypaetus barbatus</i>	Γυπαετός
<i>Gyps fulvus</i>	Όρνιο
<i>Hieraaetus fasciatus</i> (<i>Aquila fasciata</i>)	Σπιζαετός
<i>Hieraaetus pennatus</i> (<i>Aquila pennata</i>)	Σταυραετός
<i>Jynx torquilla</i>	Στραβολαίμης
<i>Lanius collurio</i>	Αετομάχος
<i>Lanius minor</i>	Σταχτοκεφαλός
<i>Lanius nubicus</i>	Παρδαλοκεφαλός
<i>Lullula arborea</i>	Δεντροσταρήθρα
<i>Merops apiaster</i>	Μελισσοφάγος
<i>Motacilla flava</i>	Κιτρινοσουσουράδα
<i>Oenanthe isabellina</i>	Διπλοσκαλιφούρτα
<i>Oriolus oriolus</i>	Συκοφάγος
<i>Pernis apivorus</i>	Σφηκιάρης
<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	Κορμοράνος
<i>Picus canus</i>	Σταχτοτσικλήταρα
<i>Streptopelia turtur</i>	Τρυγόνι
<i>Sylvia nisoria</i>	Ψαλτοτσιροβάκος
Θηλαστικά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Barbastella barbastellus</i>	Μπαρμπαστέλλος
<i>Canis aureus</i>	Τσακάλι
<i>Canis lupus</i>	Λύκος
<i>Capreolus capreolus</i>	Ζαρκάδι
<i>Dryomys nitedula</i>	Δενδρομυζός
<i>Eptesicus serotinus</i>	Τρανονυχτερίδα
<i>Felis silvestris</i>	Αγριόγατα
<i>Lutra lutra</i>	Βίδρα
<i>Nyctalus lasiopterus</i>	Μεγάλος νύχταλος
<i>Nyctalus noctula</i>	Κοινός νύχταλος

<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Νανονυχτερίδα
<i>Plecotus austriacus</i>	Σταχτιά ωτονυχτερίδα
<i>Spermophilus citellus</i>	Λαγόγυρος
<i>Sus scrofa</i>	Αγριόχοιρος
<i>Vormela peregusna</i>	Στικτοκούναβο
Λοιπή Πανίδα (Αμφίβια, Ερπετά)	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Bombina variegata</i>	Κίτρινη Μπομπίνα
<i>Bufo viridis</i>	Πράσινος φρύνος
<i>Hyla arborea</i>	Δενδροβάτραχος
<i>Pelobates syriacus</i>	Πηλοβάτης
<i>Rana dalmatina</i>	Ευκίντος βάτραχος
<i>Rana ridibunda</i>	Βαλτοβάτραχος
<i>Triturus karelinii</i>	Ανατολικός Χτενοτρίτωνας
Ερπετά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Coluber najadum</i>	Σαΐτα
<i>Coronella austriaca</i>	Ασινόφιδο
<i>Elaphe quatuorlineata</i>	Λαφιάτης
<i>Elaphe situla</i>	Σπιτόφιδο
<i>Emys orbicularis</i>	Στικτή νεροχελώνα
<i>Lacerta trilineata</i>	Τρανόσαυρα
<i>Lacerta viridis</i>	Πράσινη σαύρα
<i>Natrix tessellata</i>	Λιμνόφιδο
<i>Ophisaurus apodus</i>	Τυφλίτης
<i>Ophisops elegans</i>	Οφίσωψ
<i>Podarcis erhardii</i>	Σιλιβούτι
<i>Podarcis muralis</i>	Τοικογουστέρα
<i>Podarcis taurica</i>	Γουστέρα του Ταύρου
<i>Testudo graeca</i>	Ελληνική χελώνα
<i>Testudo hermanni</i>	Μεσογειακή χελώνα
<i>Vipera ammodytes</i>	Κοινή οχιά
<i>Vipera xanthina</i>	Οθωμανική οχιά
Επαρχία Smolvan	
Χλωρίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Gentiana lutea</i>	Κίτρινη γεντιανή
<i>Fritillaria gussichiae</i>	Φριτιλαρία

Buxbaumia viridis	Βρύο
Drepanocladus vernicosus	Λεπτό πράσινο βρύο
Ιχθυοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Cobitis taenia	Φιδόψαρο
Rhodeus sericeus amarus	Μουρμουρίτσα
Sabanejewia aurata	Χρυσοβελονίτσα
Barbus cyclolepis	Θρακική μπριάνα
Ορνιθοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Caprimulgus europaeus	Γιδοβύζι
Dryocopus martius	Μαύρος δρυοκολάπτης
Athene noctua	Μικρή κουκουβάγια
Strix aluco	Χουχουριστής
Motacilla alba	Λευκοσουσουράδα
Accipiter nisus nisus	Ξεφτέρι
Pyrrhula pyrrhula	Πύρρουλας
Accipiter gentilis gentilis	Διηλοσάινο
Phoenicurus ochruros	Καρβουνιάρης
Falco tinnunculus	Βραχοκιρκίνεζο
Sitta europaea	Δεντροτσοπανάκος
Bonasa bonasia	Αγριόκοτα
Serinus serinus	Σκαρθάκι
Passer domesticus	Σπιτοσπουργίτης
Parus montanus	Βουνοπαπαδίτσα
Parus palustris	Καστανοπαπαδίτσα
Parus caeruleus	Γαλαζοπαπαδίτσα
Picus viridis	Πρασινοτσικλιτάρα
Apus apus	Μαυροσταχτάρα
Apus pallidus	Ωχροσταχτάρα
Otus scops	Γκιώνης
Regulus regulus	Χρυσοβασιλίσκος
Oenanthe oenanthe	Σταχτοπετρόκλης
Miliaria calandra	Τσιφτάς
Loxia curvirostra	Σταυρομύτης
Nucifraga caryocatactes	Καρυοθραύστης
Dendrocopos syriacus	Βαλκανοτσικλητάρα
Pica pica	Καρακάξα

Emberiza cia	Βουνοτσίχλονο
Pernis apivorus	Σφηκιάρης
Certhia familiaris	Βουνοδεντροβάτης
Regulus ignicapillus	Πυροβασιλίσκος
Emberiza cirrus	Σιρλοτσίχλονο
Alauda arvensis	Σταρήθρα
Prunella modularis	Θαμνοψάλτης
Ciconia nigra	Μαυροπελαργός
Turdus torquatus	Χιονοκότσυφας
Coccothraustes coccothraustes	Κοκκοθραύστης
Streptopelia turtur	Τρυγόνι
Muscicapa striata	Σταχτομυγοχάφτης
Tachymarptis melba	Σκεπαρνάς
Falco subbuteo	Δεντρογέρακο
Carduelis spinus	Λούγαρο
Parus lugubris	Κλειδωνάς
Picus canus	Σταχτοτσικλιτάρα
Aegithalos caudatus	Αιγίθαλος
Jynx torquilla	Στραβολαίμης
Saxicola rubetra	Καστανολαίμης
Tetrao urogallus	Αγριόκουρκος
Sylvia curruca	Λαλοτσιροβάκος
Aegolius funereus	Χαροπούλι
Tichodroma muraria	Σβαρνίστρα
Θηλαστικά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Muscardinus avellanarius	Βουνομυωξός
Felis silvestris	Αγριόγατα
Ursus arctos	Καφέ αρκούδα
Dryomys nitedula	Μπαρμπαστέλλος
Hypsugo savii	Πιπιστρέλα του Σαβι
Pipistrellus pipistrellus	Νανονυχτερίδα
Barbastella barbastellus	Μπαρμπαστέλλος
Rhinolophus ferrumequinum	Τρανορινόλοφος
Myotis emarginatus	Πυρρομωτίδα
Canis lupus	Λύκος
Myotis myotis	Τρανομωτίδα
Myotis bechsteinii	Νυχτερίδα του Μπέχστεϊν

Plecotus auritus	Καφέ ωτονυχτερίδα
Eptesicus serotinus	Τρανονυχτερίδα
Miniopterus schreibersii	Πτερυγονυχτερίδα
Plecotus austriacus	Σταχτιά ωτονυχτερίδα
Myotis nattereri	Νυχτερίδα του Νάττερερ
Spermophilus citellus	Λαγόγυρος
Rupicapra rupicapra balcanica	Αγριόγιδο
Lutra lutra	Βίδρα
Λοιπή Πανίδα (Αμφίβια, Ερπετά)	
Αμφίβια	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Triturus karelinii	Ανατολικός Χτενοτρίτωνα
Bombina variegata	Κίτρινη Μπομπίνα
Rana ridibunda	Βαλτοβάτραχος
Rana graeca	Ελληνικός βάτραχος
Rana dalmatina	Ευκίνητος βάτραχος
Rana temporaria	Βουνοβάτραχος
Ερπετά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Vipera ammodytes	Κοινή οχιά
Lacerta viridis	Πράσινη σαύρα
Podarcis muralis	Τοιχογουστέρα
Coronella austriaca	Ασινόφιδο
Lacerta agilis	Αμμόσαυρα
Testudo hermanni	Μεσογειακή χελώνα
Natrix tessellata	Λιμνόφιδο
Emys orbicularis	Στικτή νεροχελώνα
Coluber caspius	Έφιος
Testudo graeca	Ελληνική χελώνα
Elaphe sauromates	Κεχρίτης
Podarcis taurica	Γουστέρα του Ταύρου
Επαρχία Haskovo, Περιοχή Natura 2000 «Sakar» (BG0000212)	
Χλωρίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Ruscus aculeatus	Λαγομηνλιά
Ιχθυοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Aspius aspius	Ασπρογρίβαδο

Cobitis taenia	Φιδόψαρο
Rhodeus amarus	Μουρμουρίτσα
Sabanejewia aurata	Χρυσοβελονίτσα
Barbus cyclolepis	Θρακική μπριάνα
Ορνιθοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Lullula arborea	Δεντροσταρήθρα
Merops apiaster	Μελισσοφάγος
Sylvia atricapilla	Μαυροσκούφης
Motacilla alba	Λευκοσουσουράδα
Columba palumbus palumbus	Φάσσα
Oenanthe oenanthe	Σταχτοπετρόκλης
Coturnix coturnix	Ορτύκι
Lanius senator	Κοκκινοκεφαλός
Otus scops	Γκιώνης
Erithacus rubecula	Κοκκινολαίμης
Corvus corax	Κοράκι
Phylloscopus collybita	Δενδροφυλλοσκόπος
Sylvia nisoria	Ψαλτοτσιροβάκος
Perdix perdix	Πεδινή πέρδικα
Saxicola torquatus	Κοινός Μαυρολαίμης
Caprimulgus europaeus	Γιδοβύζι
Ciconia nigra	Μαυροπελαργός
Sylvia curruca	Λαλοτσιροβάκος
Accipiter gentilis gentilis	Διπλοσάινο
Aquila pomarina	Κραυγαετός
Accipiter nisus nisus	Ξεφτέρι
Coracias garrulus	Χαλκοκουρούνα
Falco subbuteo	Δεντρογέρακο
Jynx torquilla	Στραβολαίμης
Pernis apivorus	Σφηκίαρης
Turdus viscivorus	Τσαρτσάρα
Sitta europaea	Δεντροτσιποανάκος
Anas platyrhynchos platyrhynchos	Πρασινοκέφαλη πάπια
Anthus campestris	Ωχροκελάδα
Lanius minor	Σταχτοκεφαλός
Aegithalos caudatus	Αιγίθαλος
Circaetus gallicus	Φιδαετός

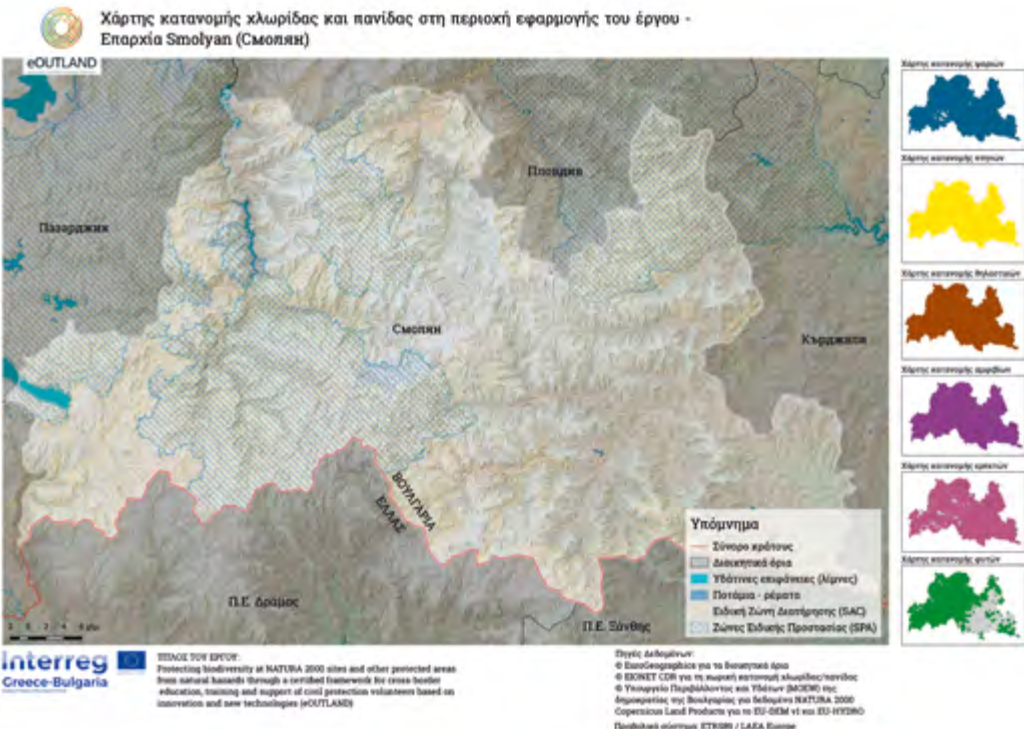
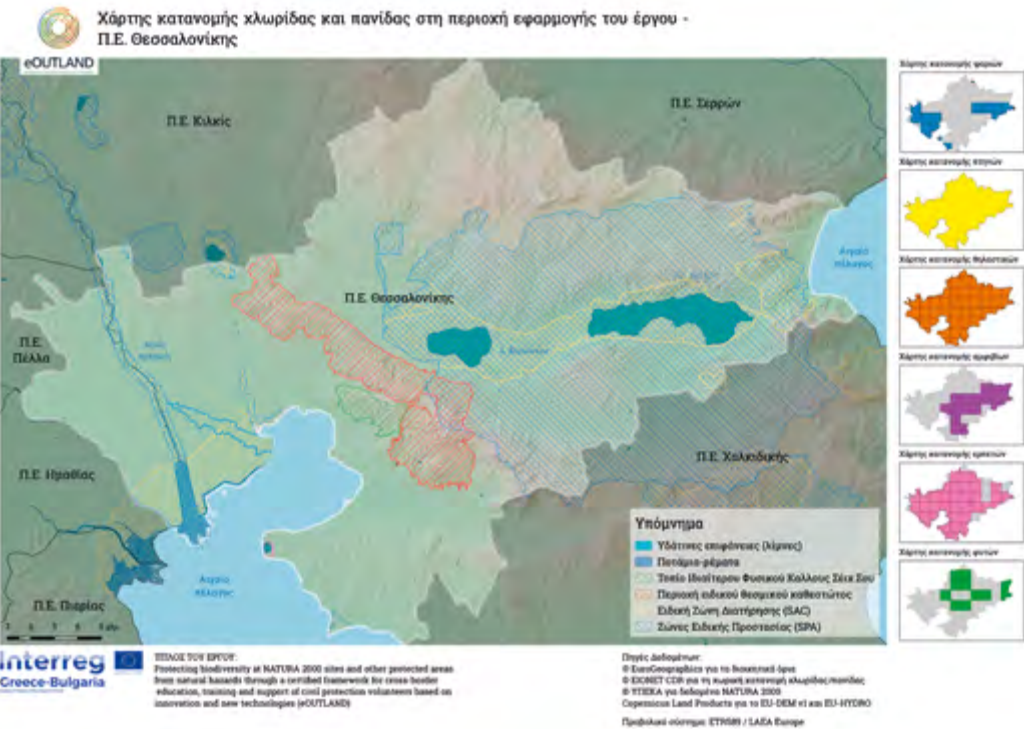
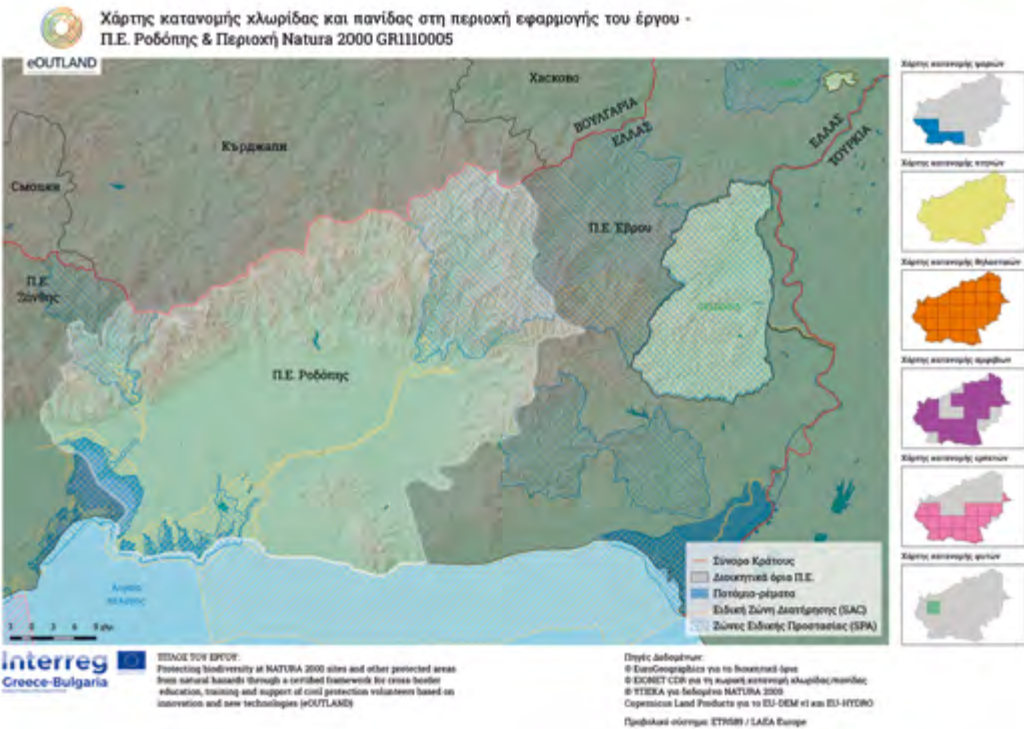
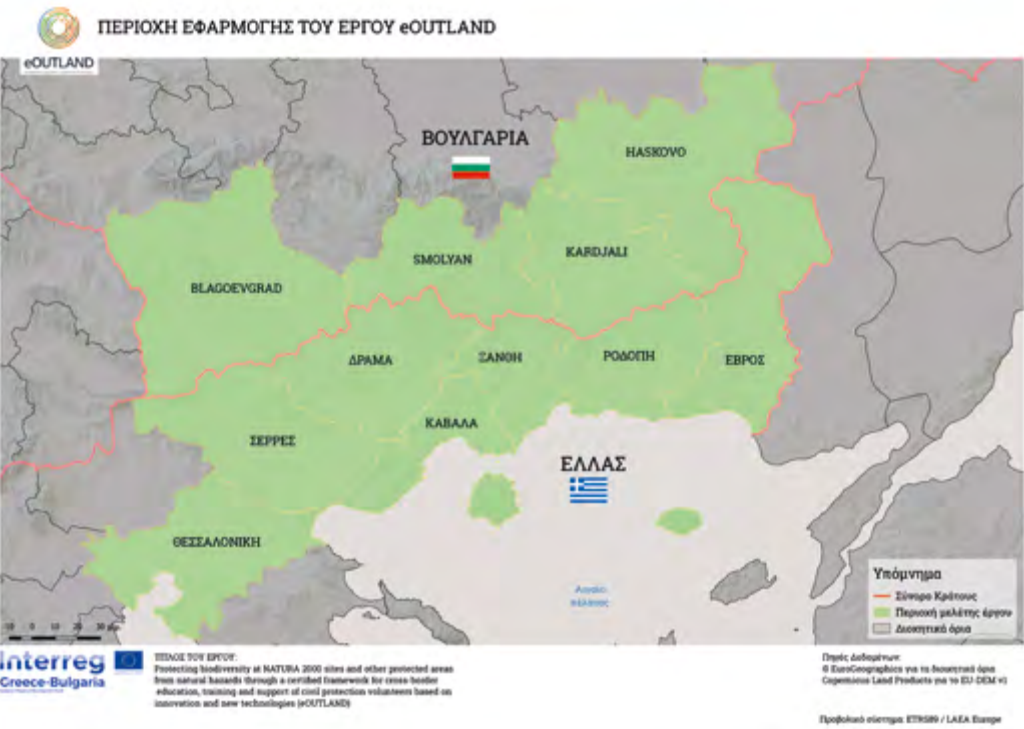
Parus lugubris	Κλειδωνάς
Oenanthe isabellina	Διπλοσκαλιφούρτα
Gallinula chloropus chloropus	Νερόκοτα
Alcedo atthis	Αλκυόνη
Buteo rufinus	Αετογερακίνα
Dendrocopos minor	Μικρή τσικλιτάρα
Tachybaptus ruficollis ruficollis	Νανοβουτηχτάρι
Asio otus	Νανόμπουφος
Acrocephalus arundinaceus	Τσιχλοποταμίδα
Lanius nubicus	Παρδαλοκεφαλάς
Corvus monedula	Κάργια
Phasianus colchicus	Φασιανός
Casmerodius albus albus	Αργυροτσικνιάς
Milvus migrans	Τσίφτης
Phylloscopus bonelli	Βουνοφυλλοσκόπος
Apus apus	Μαυροσταχτάρα
Melanocorypha calandra	Γαλιάντρα
Alectoris chukar	Νησοπέρδικα
Sylvia hortensis	Δενδροτσιροβάκος
Dendrocopos medius	Μεσαίος δρυοκολάπτης
Strix aluco	Χουχουριστής
Accipiter brevipes	Σαΐνι
Hippolais olivetorum	Λιοστριτσίδα
Troglodytes troglodytes	Τρυποφράχτης
Bubo bubo	Ευρασιατικός μπούφος
Calandrella brachydactyla	Μικρογαλιάντρα
Tyto alba	Τυτώ
Circus pygargus	Λιβαδόκιρκος
Θηλαστικά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Pipistrellus pipistrellus	Νανονυχτερίδα
Canis aureus	Τσακάλι
Hypsugo savii	Πιπιστρέλα του Σαβι
Rhinolophus ferrumequinum	Τρανορινόλοφος
Dryomys nitedula	Δενδρομυωξός
Myotis myotis	Τρανομυωτίδα
Myotis emarginatus	Πυρρομυωτίδα
Barbastella barbastellus	Μπαρμπαστέλλος

Muscardinus avellanarius	Βουνομυωξός
Myotis bechsteinii	Νυχτερίδα του Μπέχστεϊν
Plecotus austriacus	Σταχτιά ωτονυχτερίδα
Miniopterus schreibersii	Πτερυγονυχτερίδα
Lutra lutra	Βίδρα
Eptesicus serotinus	Τρανονυχτερίδα
Nyctalus noctula	Κοινός νύχταλος
Spermophilus citellus	Λαγόγυρος
Vormela peregusna	Στικτοκούναβο
Felis silvestris	Αγριόγατα
Canis lupus	Λύκος
Λοιπή Πανίδα (Αμφίβια, Ερπετά)	
Αμφίβια	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Bombina variegata	Κίτρινη Μπομπίνα
Triturus karelinii	Ανατολικός Χτενοτρίτωνας
Rana dalmatina	Ευκίνητος βάτραχος
Rana ridibunda	Βαλτοβάτραχος
Bufo viridis	Πράσινος φρύνος
Hyla arborea	Δενδροβάτραχος
Bombina bombina	Κοκκινοβομβίνα
Pelobates syriacus	Πηλοβάτης
Ερπετά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
Ablepharus kitaibelii	Αβλέφαρος
Podarcis taurica	Γουστέρα του Ταύρου
Testudo graeca	Ελληνική χελώνα
Elaphe sauromates	Κεχρίτης
Testudo hermanni	Μεσογειακή χελώνα
Emys orbicularis	Στικτή νεροχελώνα
Natrix tessellata	Λιμνόφιδο
Lacerta viridis	Πράσινη σαύρα
Mauremys caspica	Κασπιανή χελώνα
Coluber caspius	Έφιος
Vipera ammodytes	Κοινή οχιά
Elaphe longissima	Λαφίτης του Ασκληπιού
Lacerta trilineata	Τρανόσαυρα
Ophisaurus apodus	Τυφλίτης

<i>Coluber najadum</i>	Σαΐτα
<i>Podarcis muralis</i>	Τοιχογουστέρα
<i>Ophisops elegans</i>	Οφίσωψ
<i>Elaphe situla</i>	Σπιτόφιδο
Περιοχή Natura 2000 «Derventski vazvishenia 1» (BG0000218)	
Χλωρίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Himantoglossum caprinum</i>	Αίγιο ιμαντόγλωσσο
<i>Orchis purpurea</i>	Πορφυρή ορχιδέα
<i>Orchis tridentata</i>	Τρίδοντη ορχιδέα
Ιχθυοπανίδα	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Μουρμουρίτσα
<i>Chondrostoma vardarens</i>	Γουρουνομήτης
<i>Vimba melanops</i>	Μαλαμίδα
Θηλαστικά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Canis lupus</i>	Λύκος
<i>Crocidura leucodon</i>	Χωραφομυγαλή
<i>Crocidura suaveolens</i>	Μυγαλή
<i>Eptesicus serotinus</i>	Τρανονυχτερίδα
<i>Felis silvestris</i>	Αγριόγατα
<i>Lutra lutra</i>	Βίδρα
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Πτερυγονυχτερίδα
<i>Mustela nivalis</i>	Νυφίτσα
<i>Myotis bechsteinii</i>	Νυχτερίδα του Μπέχστεϊν
<i>Myotis daubentonii</i>	Νυχτερίδα του Ντομπεντόν
<i>Myotis emarginatus</i>	Πυρρομωτίδα
<i>Myotis myotis</i>	Τρανομωτίδα
<i>Nannospalax leucodon</i>	Μικροτυφλοποντικός
<i>Nyctalus noctula</i>	Κοινός νύχταλος
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Νανονυχτερίδα
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Τρανορινόλοφος
<i>Spermophilus citellus</i>	Λαγόγυρος
<i>Suncus etruscus</i>	Νανομυγαλή
<i>Vormela peregusna</i>	Στικτοκούναβο

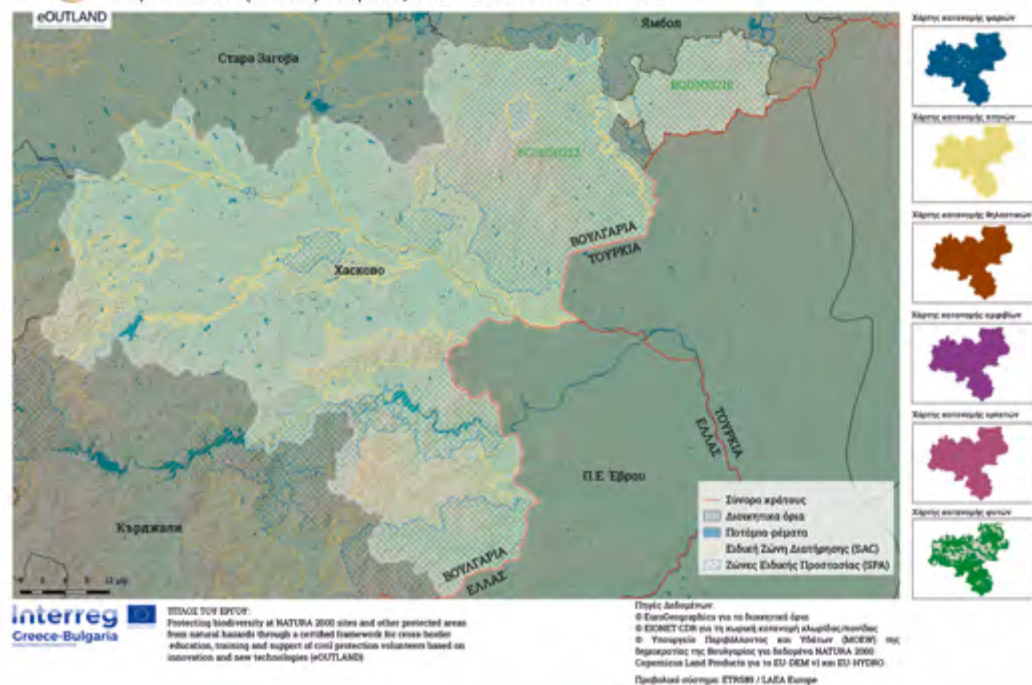
Λοιπή Πανίδα (Αμφίβια, Ερπετά)	
Αμφίβια	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Bombina bombina</i>	Κοκκινοβομβίνα
<i>Bombina variegata</i>	Κίτρινη Μπομπίνα
<i>Bufo viridis</i>	Πράσινος φρύνος
<i>Hyla arborea</i>	Δενδροβάτραχος
<i>Pelobates syriacus</i>	Πηλοβάτης
<i>Rana dalmatina</i>	Ευκίνητος βάτραχος
<i>Triturus karelinii</i>	Ανατολικός Χτενοτρίτωνας
<i>Triturus vulgaris</i>	Κοινός τρίτωνας
Ερπετά	
Επιστημονική Ονομασία	Κοινό όνομα
<i>Ablepharus kitaibelii</i>	Αβλέφαρος
<i>Coluber caspius</i>	Έφιος
<i>Coluber najadum</i>	Σαΐτα
<i>Elaphe longissima</i>	Λαφίτης του Ασκληπιού
<i>Elaphe sauromates</i>	Κεχρίτης
<i>Emys orbicularis</i>	Στικτή νεροχελώνα
<i>Eryx jaculus</i>	Ερημόφιδο
<i>Lacerta trilineata</i>	Τρανόσαυρα
<i>Lacerta viridis</i>	Πράσινη σαύρα
<i>Malpolon monspessulanus</i>	Σαπίτης
<i>Mauremys caspica</i>	Κασπιανή χελώνα
<i>Natrix tessellata</i>	Λιμνόφιδο
<i>Podarcis muralis</i>	Τοιχογουστέρα
<i>Podarcis taurica</i>	Γουστέρα του Ταύρου
<i>Pseudopus apodus</i>	Τυφλίτης
<i>Testudo graeca</i>	Ελληνική χελώνα
<i>Testudo hermanni</i>	Μεσογειακή χελώνα
<i>Typhlops vermicularis</i>	Τυφλίνος
<i>Vipera ammodytes</i>	Κοινή οχιά

Παράρτημα II. Σχετικοί Χάρτες

Χάρτης κατανομής χλωρίδας και πανίδας στη περιοχή εφαρμογής του έργου -
Επαρχία Haskovo (Χασκovo) & Περιοχές Natura 2000 BG0000212/BG0000218

Εταίροι του έργου - Project Partners

www.dyopp.gr

www.certh.gr

ΕΚΕΤΑ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΑΝΑΤΤΥΞΗΣ

REGIONAL MUNICIPALITIES ASSOCIATION
MARITZA

www.maritza.info

www.iict.bas.bg

www.zlatograd.bg

